Jaargang 114. Woensdag, 3 October 1855. No. 119.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

De **Groninger Courant**, *Algemeen Dagblad voor de Stad en Provincie Groningen, wordt uitgegeven des* Zondags, Woensdags *en* Vrijdags, *terwijl de expeditie der Couranten, zoo in als buiten de Stad, den avond te voren geschiedt. De abonnementsprijs is f 3,00 in het kwartaal, franko per post f 3,40. Bijvoegsels en bijbladen worden bij de Courant gratis uitgegeven.*

Attestatiën de Vita.

Aan de belanghebbenden wordt bekend gemaakt, dat tot het afgeven der ATTESTATIËN DE VITA, ter bekoming van BURGERLIJKE, KERKELIJKE en MILITAIRE PENSIOENEN, op den 30sten September 1855 verschenen, in een der Vertrekken van het Raadhuis te *Groningen* zitting zal worden gehouden, en wel op de navolgende dagen, des voormiddags van 9½ tot 1 uur, als:

a) Voor de BURGERLIJKE en KERKELIJKE GEPENSIONEERDEN, GEPENSIONEERDE MILITAIRE OFFICIEREN en GEPENSIONEERDE WEDUWEN, op **VRIJDAG** den 5den October 1855; en

b) Voor de GEPENSIONEERDE ONDEROFFICIEREN en verdere MANSCHAPPEN, op **ZATURDAG** den 6den October 1855.

De **COMMISSIE VAN ONDERWIJS** in de Provincie *Groningen* vergadert ZATURDAG den 13den October, des morgens om 8 uur, in het Concerthuis, om **Rang-Examens af te nemen.** Die verlangen zulk een Examen te ondergaan, gelieven hunne Bewijsstukken van goed gedrag, Geboortedag en (zoo zij dien bezitten) vroeger verkregen Rang, vóór den 5den October *vrachtvrij* in te zenden bij den Schoolopziener van hun Distrikt, met *schriftelijke* opgave, welk Examen zij verlangen te ondergaan.

GRONINGEN, 24 September 1855.

De Commissie van Onderwijs in de Provincie Groningen:
Namens dezelve,
P. HOFSTEDE DE GROOT, *Secretaris.*

GRONINGER STRAATVUILNIS.

PUBLIEKE VERKOOPING op **Donderdag den 4den October 1855**, ten Huize van de Weduwe **KOOPS**, te *Zuidbroek.*

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

Tot den 26sten schijnt er geene verandering in de positie der Russen aan de Tschernaïa te zijn gekomen, en van de zijde der bondgenooten wordt niets naders gemeld ten aanzien der verkenning, die uit het dal van Baidar op de linkerflank der Russen is ondernomen, en hoeverre deze zich heeft uitgestrekt. De troepen, die bestemd zijn om van Eupatoria uit de regterflank der Russen te verontrusten, bestaan vermoedelijk grootendeels uit Turksche strijdkrachten, die volgens telegrafische berigten, den 25sten eene beweging voorwaarts hebben ondernomen, maar niet hebben doorgezet.

Sedert de depêche van vorst *Gortschakoff*, waarin deze laatste beweging vermeld werd, zijn geene depêches uit de Krim ontvangen, zoodat over de ophanden zijnde operatiën nog geen nader licht is verspreid. De geallieërden moeten intusschen vast besloten hebben den vijand te vervolgen, totdat hij definitief geslagen is of de Krim geheel ontruimd heeft. Volgens eenige Duitsche dagbladen, zouden de Russen, vreezende van afgesneden te zullen worden, of gedrongen om onder ongunstige omstandigheden slag te leveren, op het punt zijn van de Krim, als geheel voor hen verloren, te ontruimen. Diezelfde bladen verzekerden zelfs, dat met die ontruiming reeds een begin was gemaakt en de binnenlandsche wegen met konvooijen bedekt waren.

(Eene particuliere mededeeling uit Bucharest, voor welker echtheid evenwel niet kan worden ingestaan, houdt in, dat het bombardement tegen de noordelijke forten op den 29sten September een' aanvang heeft genomen; dat het Russische leger in vollen terugtogt was, en dat de vloten der geallieërden met troepen uitgeloopen waren, men wist echter niet waarheen.)

Uit een goed onderrigte bron verneemt men, dat sedert den aanvang der operatiën in de Krim 320,000 man Russen derwaarts zijn gezonden en dat daarvan iets meer dan een derde, namelijk 120,000 man, overgebleven is, en wel in een' toestand van ligchamelijke uitputting en neerslagtigheid, welke hunne waarde zeer vermindert. De geallieërden kunnen thans 200,000 man daar tegenover stellen.

Voor hen, die mogten twijfelen of de Russen uit het noorderfort het zuidelijke gedeelte van Sebastopol met vrucht kunnen beschieten, kan dienen, dat, toen voor weinige dagen een betaalmeester der Britsche scherpschutters een toertje maakte langs de havenzijde der stad, eene uit het noorderfort afgezonden bom naast zijn paard nederkwam en het door de uitbarsting doodde, waarbij echter de officier slechts weinig letsel bekwam.

De Franschen, die in het veroverde gedeelte van Sebastopol een behoorlijk gehuisvest garnizoen hebben gelegd, hadden van hunne zijde ook reeds batterijen opgerigt om het vuur van het fort Konstantijn te beantwoorden.

In de hoofdkerk van Sebastopol was in tegenwoordigheid van den maarschalk *Pélissier* een *Te Deum* gezongen. Eene andere kerk was aan de Engelschen afgestaan.

De brieven, welke dezer dagen uit de Krim zijn aangebragt, behelzen vele bijzonderheden nopens het bezetten van Sebastopol door de Franschen. Des morgens van den 9den, toen men ontwaarde dat de Russen de stad ontruimd hadden, ging uit het geallieërde leger een vreugdekreet op, waaruit het verlangen bleek om de loopgraven te verlaten. In den loop van den dag trokken de Franschen de stad binnen, vóór dat alle mijnen gesprongen en vóór dat alle branden gebluscht waren, zij verspreidden zich door de straten en gingen de huizen binnen, waar zij zooveel mogelijk buit maakten; eerst den 10den werd, op hoog bevel, verboden iets weg te nemen, doch toen was het bereids te laat, want alle loopgraven geleken naar een kermisplein; men trof daar mahonyhouten ledekanten, leuningstoelen, spiegels, piano's, schilderijen, mannen- en vrouwenkleederen enz. aan, alsmede allerlei eetwaren; men deed zich eens regt te goed, en overal zag men dansende groepjes, waaronder verscheidene soldaten in Russische vrouwenkleederen; het scheen dat men op dit oogenblik alle vermoeijenissen, alle ontberingen vergeten had.

In deze brieven wordt voorts ook eene beschrijving gegeven van de stad, zoo als zij, na de ontruiming door de Russen, bevonden werd. Overal leverde zij het schouwspel op van eene vreeselijke verwoesting. In de huizen, vooral nabij den Malakofftoren, vond men eene menigte doode Russen.

»Al de huizen van slechts ééne verdieping, zegt een briefschrijver, hebben een zeer aangenaam uiterlijk en zijn van tuinen omringd. Maar thans is er niet één dat niet minstens één kogel heeft bekomen. Zij zijn ten eenenmale geplunderd, al het huisraad, zeer breede bedden, kasten, kisten, mahoniehouten meubelen enz., liggen op straat; ik heb een groot aantal piano's, veel platen, vooral met zinnelijke voorstellingen, en, wat opmerkelijk is, eene menigte portretten van Keizer *Napoleon* en Keizerin *Eugenie* gezien. De Russen schenen voornemens Sebastopol straat voor straat te verdedigen, want aan het begin van elke straat verheft zich een muur ter hoogte van een meter, waarachter kleine stukken geschut staan."

In eene kerk vond men een' herderlijken brief van den bisschop *Innocentius* van Cherson en Taurie aan de bezetting van Sebastopol, waarin hij deze o. a. toeroept: »Strijdt voor het behoud der altaren en van het orthodoxe geloof tegen twee aan de ongeloovigen verwante natiën, die uwe tempels verwoesten, uwe geestelijken ombrengen en op de gruwelijkste wijze al diegenen vervolgen willen, die onze heilige en eerbiedwaardige godsdienst volgen."

Ook aangaande de bestorming van Sebastopol zelve worden nog onderscheidene nadere bijzonderheden bekend gemaakt. Onze lezers zullen zich evenwel na de lezing der officiële rapporten reeds een vrij goed denkbeeld kunnen maken van dit gewigtig feit, zoodat wij ons met die partikuliere mededeelingen niet langer behoeven in te laten.

De Engelsche dagbladen verdiepen zich in beschouwingen over de waarschijnlijke oorzaken van het mislukken des aanvals der Engelschen op den grooten Redan. De bijzondere berigten van die bladen komen overeen in de bewering, dat de oorzaak van het niet slagen der Engelsche troepen, deels moet geweten worden aan de onervarenheid van de generaals en aan de verkeerde maatregelen, die vóór den storm genomen zijn, deels aan het gebrek aan vastberadenheid bij de soldaten, die hunne officieren aan een' roemvollen dood prijs gaven, zonder hen in de binnenwerken van den Redan te durven volgen. De correspondent van de *Times* houdt vol, dat de kolonel *Windham*, die zich dien dag als een held gedragen heeft, te vergeefs alle middelen heeft aangewend, om zijne troepen in het vuur te brengen, en daartoe noch gebeden noch geweld heeft gespaard; hij voegt er echter bij, dat deze soldaten voor het meerendeel rekruten waren, pas te Balaklava aangekomen, waarop men niet vertrouwen kon; maar de *Daily News* is het op dit punt met de *Times* niet eens, want zijn correspondent zegt, dat schier al de gesneuvelden oude soldaten waren, door de zon verbrand en voorts alle sporen van vermoeijenissen dragende. Men had echter verzuimd de reserve te laten aanrukken, zoodat toen de kolonel *Windham* zich zelf genoodzaakt zag om versterking te gaan halen, deze den generaal *Codrington* vond als stillen toeschouwer van den verschrikkelijken strijd, terwijl hij de loopgraven in een' dusdanigen staat gelaten had, dat het ondoenlijk was om de troepen van de 5de paralel ter hulp te zenden. — Men verwacht deswege hevige debatten in het Parlement, en de militaire administratie, die reeds teregt zooveel te lijden had, zal nieuwe schokken te verduren hebben.

De *Times* dringt bij vernieuwing er op aan dat de zeemagt in de Zwarte zee, nu hare hulp voor Sebastopol niet meer noodig is, nog voor den winter eene expeditie tegen Nikolaïeff en Odessa onderneme. »Te Nikolaïeff, zegt hij, worden de overblijfselen der Russische vloot, zoo er iets van overgebleven is, verzameld; daar bestaan de werven en arsenalen, waar men beproeven zal het geledene ontzettende verlies te herstellen. Nikolaïeff was het hoofdkwartier der Russische admiraliteit voor de Zwarte zee, in den tijd toen Sebastopol nog niet was aangelegd, en thans zal het dat weder worden; terwijl het tot in den laatsten tijd de plaats geweest is, waar al de schepen der Zwartezee-vloot gebouwd werden, hoewel het vaarwater in de Bug en Ingal zoo ondiep is, dat de schepen met behulp van kameelen naar zee gebragt moesten worden. Men zal moeten onderzoeken of de bombardeervaartuigen der geallieërde vloten de werven van Nikolaïeff kunnen bereiken, hetgeen door velen betwijfeld wordt; maar zonder eenigen twijfel moet er eene voor schepen van alle grootte bruikbare doorvaart tusschen de forten van Kinburn en Oczakoff bestaan, en als wij die doorvaart kunnen forceren, dan zullen wij meester zijn van de monden van den Dnieper en den Bug. Voorzeker moet de aandacht der admiraals zich reeds lang gevestigd hebben op den noordwestelijken uithoek der Zwarte zee, waar op korten afstand van elkander Odessa, Oczakoff, Nikolaïeff en Cherson gelegen zijn. Wij hopen dat er voor het einde van het gunstige saizoen maatregelen zullen genomen worden om den vijand ook aan die zijde te bestoken."

De grootvorst *Konstantijn* is den 20sten te Nikolaïeff aangekomen. De depêche uit Odessa, welke dit berigt mededeelt, voegt er bij, dat de prins in laatstgenoemde stad werd verwacht, alwaar de Keizer zijn broeder zich reeds bevindt.

Van het oorlogstooneel in Azië verneemt men, dat *Omer*-pacha den 8sten te Trebizonde was aangekomen en weder naar Battoun vertrokken was.

— Te Moskau is onlangs van *Schillers* gedichten eene volledige Russische uitgave verschenen. De voornaamste Russische letterkundigen hebben tot de vertaling bijgedragen.

ITALIE.

De kwestie tusschen Toskane en Sardinië is reeds zoo goed als geschikt. De bemoeijingen der Engelsch-Fransche diplomatie heeft daartoe zeer veel bijdragen. De gezondheidstoestand van *Victor Emanuel*, die voor korten tijd van dien aard geweest is, dat hij bezorgdheid voor zijn leven inboezemde, heeft zich sedert veel verbeterd, zoodat dienaangaande geen vrees meer behoeft te bestaan, en de Koning zelfs aan zijne voorgenomen reis naar Engeland en Frankrijk op den bepaalden tijd gevolg zal kunnen geven.

Het is niet onbelangrijk de houding na te gaan der Engelsche drukpers ten opzigte van de Napelsche kwestie. De *Morning Post* beschouwt het geschil als verre van geëindigd. De *Times* drukt dezelfde meening uit. De correspondentiën dezer bladen verzekeren, dat de lazaroni door het bestuur zijn bijeengeroepen en gewapend. De afgezette directeur van politie, de heer *Mazza*, wordt feitelijk op zijn' post gehandhaafd. Vertrouwelijke circulaires melden aan al de ambtenaren des rijks, dat de politie geenerlei wijziging zal ondergaan, noch in haar gedrag, noch in haar personeel. Men heeft, zoo voegt men er bij, eene schijnbare voldoening moeten geven aan de geallieërden, maar het gouvernement zal de aangenomen gedragslijn blijven volgen.

Eene depêche uit Cagliari van den 26sten dezer meldt, dat men den voorgaanden dag was overgegaan tot het leggen van den kabel voor den onderzeeschen telegraaf tusschen Cagliari en Algerie. Des morgens van den 26sten was men hiermede reeds op een afstand van 21 mijlen van Cagliari gevorderd.

SPANJE.

De *Gaceta* behelst drie besluiten, waarbij in hunne respectieve betrekkingen aan het paleis gehandhaafd worden de hertog *de Bailen*, groot-major-domus, de hertogin *van Alba*, cameramajor, en de heer *de los Heros*, intendant-generaal van het paleis. — Generaal *Prim* is benoemd tot kapitein-generaal van Grenada.

In de gebergten van Arragon hadden de Carlisten een voordeel behaald op de tegen hen afgezonden troepen der Koningin, 't welk waarschijnlijk de stoutmoedigheid dier partijgangers niet weinig zou doen toenemen. De geregelde troepen zijn ontwapend en hun bevelhebber, een luitenant-kolonel, was gevangen genomen, doch al spoedig door de Carlisten weder in vrijheid gesteld.

DUITSCHLAND.

In de Rijnprovinciën wordt de Koning van Pruissen met opgewondenheid ontvangen. Het volk wil zijne gehechtheid aan zijnen monarsch zoo veel doenlijk hem openbaren.

Den 3den dezer zal Z. M. te Keulen doorbrengen, en den eersten steen leggen van de groote brug, welke over den Rijn aldaar wordt gelegd. Vervolgens reist Z. M. naar Dusseldorp, Elberfeld en Munster, om den 6den te Berlijn terug te keeren.

(De commissaris des Konings in de provincie Limburg, benevens de generaal majoor *van Aylva Rengers*, hebben zich Maandag naar Aken begeven, om aldaar Z. M. den Koning van Pruissen van wege hunnen Koning te complimenteren.)

— In het Fuldasche heerscht, in onderscheidene gemeenten ten platten lande, de honger-typhus, die als een gevolg van de duurte der levensmiddelen en het gebrek aan verdienste, reeds geheele huisgezinnen weggerukt heeft. De regering heeft onderscheidene maatregelen genomen, om in de dringendste behoeften te voorzien.

— Aan de geweerfabrikanten in het Hannoversche en eenige andere Duitsche staten is de vervaardiging van wapenen voor Russische rekening, tegen zware geldboeten verboden.

— De Wurtembergsche Piëtisten hebben eene oproeping gedaan aan Christenen en Joden tot bevordering van het bijeentrekken van het volk Gods (namelijk de Piëtisten) in Jeruzalem; men wil niet minder dan 5 millioen guldens bij elkander brengen, om 8- à 10,000 familiën van uitverkorenen naar Jeruzalem te zenden, en dáár eindelijk het Rijk Gods te grondvesten. Deze oproeping vindt vooralsnog weinig opgang.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 30 September.

De *Times* dringt in een' [illegible] op nieuw krachtig op de terugroeping van generaal *Simpson* aan.

— De Oostzeevloot heeft gedurende haar verblijf in die zee £ 30,000 (*f* 360,000) *daags* gekost.

— De vermeerdering der inkomsten heeft in het afgeloopen kwartaal bedragen £ 1,924,124, en in het geheele jaar £ 8,344,781, of, na aftrek van de income-tax, £ 1,290,787, vergeleken bij hetzelfde tijdvak van een jaar te voren. Het zegel, de posterijen en eenige andere takken van inkomst toonen in de ontvangst eene vermindering aan.

— Naar Woolwich is bevel gezonden het leger in de Krim wollen dekens, waterdigte jassen, lederen laarzen, kagchels en barakken toe te zenden.

— De als aardigheid begonnen tentoonstelling van kinderen schijnt eene speculatie te worden, want nadat de onlangs te Boston in Lincolnshire gehouden vertooning eene ruime winst aan den ondernemer heeft opgeleverd, worden er in verscheidene steden van Engeland aangekondigd, zoo als te Manchester, Withernsea nabij Hull, enz.

— Het is thans uit berigten, waarop men volledig staat kan maken, gebleken, dat de oogst van dit jaar in Engeland zeer middelmatig is, en beneden dien van 1853 is gebleven. In Augustus 1853 werden 546,924 quarters tarwe ingevoerd, in Augustus dezes jaars 583,192 quarters. Engeland verbruikt per hoofd 1 quarter tarwe per jaar, alzoo in het geheel 18 à 19 millioen quarters; het produceert doorgaans 13 à 14 millioen quarters. Dit verschil moet door invoer gedekt worden. Van Aug. 1853 tot Aug. 1854 bedroeg de invoer 5,067,975 quarters tarwe en 4,882,056 centenaars meel; in de volgende twaalf maanden maar 2,332,431 quarters tarwe en 1,588,892 centenaars meel. Aangenomen dat de oogst dezes jaars in het midden tusschen dien van 1853 en 1854 staat, dan zou Engeland tot Augustus e.k. een' invoer van 3,700,000 quarters tarwe en 3,300,000 centenaars meel noodig hebben, of ongeveer 5 millioen quarters. Van waar zullen die komen? De Russische graanhandel is geruïneerd, Duitschland behoeft hetgeen het heeft, de Donau-provinciën zijn afgesloten, Turkije is door het handelsverdrag met Engeland in den uitvoer belemmerd en Frankrijk heeft zelf een tekort van ten minste 6 millioen quarters. (Sommigen rekenen zelfs het dubbel van dat getal.) Blijven derhalve slechts te leveren Amerika en de koloniën. De oogst in de Vereenigde Staten was uitmuntend. Het waarschijnlijk overschot wordt op 5 millioen quarters berekend, dat is juist zooveel als Engeland noodig heeft. En dan het Fransche tekort? Het is waar, wij hebben nog de koloniën, doch met uitzondering van Canada, dat welligt 1 à 1¼ mill. quarters kan uitvoeren, mogen wij van daar geen aanzienlijke bezendingen verwachten. Onder deze omstandigheden is wel aan geene daling der graanprijzen te denken.

— In de vergadering van het Britsche genootschap, afd. Geologie, te Glasgow, hield prof. *Nichol* den 15den September eene voordragt over de goudmijnen van Australië, ten gevolge der mededeelingen van den heer *Campbell*, die onlangs uit Australië teruggekomen is. Naar de overtuiging van dezen, zijn die goudmijnen onuitputtelijk, en de ontdekkingen tot hiertoe zijn niets in vergelijking van datgene, wat nog te wachten is. Onmetelijke goudaderen zijn nog onaangeroerd en vereischen menschelijke geslachten, gelijk de hulp der geweldigste machines om uitgeput te worden. — Deze voordragt werd door sir *Murchison* tegengesproken; hij stond in voortdurende correspondentie met den gouverneur van Australië en wist van dezen, dat, in weêrwil van de verbazende toeneming der bevolking, de goudwinst in de mijnen niet grooter, maar geringer geworden was; hij gaf gaarne toe, dat het zoeken van goud nog vele jaren zoude voortduren, maar twijfelde aan de onuitputtelijkheid.

— De berigten per overlandpost uit Bombay ontvangen loopen tot den 29sten Aug., en melden dat de opstand der Santals onverminderd voortduurde. — Uit Hongkong had men vernomen, dat de admiraals *Sterling* en *Elliot* de Russische vloot tot in de nabijheid van Ochotsk hadden vervolgd, doch niet bereikt. Uit Hong-Kong wordt van den 10den Aug. nog gemeld, dat de keizerlijke troepen in het noorden van China eene overwinning op de opstandelingen hebben behaald. De gevangenen zijn met duizenden ter dood gebragt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 September.

Men vreest dat de voortzetting van den oorlog eene nieuwe leening noodzakelijk zal maken. Door de inneming van Sebastopol zijn de oorlogskosten niet verminderd; in tegendeel, voor den krijg in het open veld zal de armee eene geheel nieuwe uitrusting behoeven. Voornamelijk moeten bagagetreinen en paarden nagezonden worden. De aankoop van eene groote massa koren veroorzaakt buitendien eene verzending van aanzienlijke geldsommen naar buitenslands. Deze komen waarschijnlijk later terug, maar voor het oogenblik is er geld noodig. Geen dergelijke terugvloeijing vindt overigens plaats bij de ontzaggelijke geldsommen die naar de Levant gaan. De gewone Turk, Armeniër, Griek heeft nog altijd de oude gewoonte de geldstukken als iets voor hem van groote waarde te beschouwen, verbergt en begraaft zijn geld, en deze sommen geraken buiten omloop en vloeijen ten deele naar andere landen meer nabij Turkije gelegen.

— De gisting der gemoederen ten gevolge van de hooge broodprijzen neemt toe en doet de eene of andere uitbarsting duchten. Te Parijs en in alle andere voorname steden wordt de ontevredenheid der bevolking bereids door menige manifestatie kenbaar. Zoo heeft men in de hoofdstad op het eiland St. Louis papieren aangeplakt gevonden, waarop geschreven stond: *Het brood voor vier stuivers, of lood.* Ook te Metz waren papieren aangeplakt beschreven met de woorden: *Het brood voor twaalf stuivers, of de guillotine.*

Wat den Keizer betreft, deze is somber, en sommige personen beweren dat hij ziek is; zeker is het dat hij zich sedert eenige dagen niet in het openbaar vertoont. Ook de bevolking hoopt weinig in de toekomst, en het gouvernement vreest, dat de socialisten de stemming des volks te baat nemen, om een' algemeenen opstand te bewerken.

Verscheidene honderden personen zijn sedert een drietal dagen aangehouden.

Dezer dagen moet in den ministerraad een wetsontwerp besproken zijn, strekkende om in alle gemeenten van Frankrijk commissiën van liefdadigheid op te rigten, welke eene statistiek zouden moeten opmaken van de behoeftigen en aan deze, gelijk zulks bereids te Parijs geschiedt, de middelen zouden moeten verschaffen om het brood voor minderen prijs te verkrijgen, wanneer de tegenwoordige duurte nog aanhoudt.

— De bevalling der Keizerin wordt tegen het einde van Januarij verwacht. Op begeerte van H. M., zal de verloskun-

dige van Koningin *Victoria* bij de verlossing tegenwoordig zijn. Men verzekert dat de Koningin van Engeland en haar gemaal meter en peter zullen zijn over het keizerlijke kind.

— Op eenige Fransche spoorwegen, b. v. op die van Straatsburg, wordt aan de passagiers een uur vóór het station, waar men ophoudt om te eten, gevraagd, of zij er gebruik van zullen maken; alsdan wordt er door den telegraaf berigt van gegeven, en bij hunne aankomst vinden zij alles naar de bestelling gereed. Het is eene navolging van hetgeen in Noord-Amerika plaats heeft.

BELGIE.

BRUSSEL, 30 September.

De *Emancipation* zegt, dat de regering eene korting van 50 pct. heeft toegestaan op de transportkosten langs de spoorwegen en kanalen, van alle levensmiddelen, welke verzonden worden aan instellingen van liefdadigheid en die vereenigingen, welke zich ten doel stellen de arbeidende klassen te ondersteunen.

Het blad voegt er bij, dat het gelooft te kunnen mededeelen, dat bij de opening der kamers het kabinet eene uitgave zal voorstellen van een half millioen, om de in aanleg zijnde openbare werken (spoorwegen, stations, kanalen en wegen) te doen voltooijen, en dat zij bereid zal zijn zekere concessiën te verleenen, wanneer de concessionarissen zich willen verbinden, terstond de hand aan het werk te slaan.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 1 October.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal zijn heden aangevangen met het onderzoek van de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting voor den jare 1856.

— De *Wekker* wil onderrigt zijn, dat er ernstig gedacht wordt, om, zoo spoedig mogelijk, aan de Staten Generaal een ontwerp in te dienen nopens de regeling van het lager onderwijs, gewijzigd naar de wenschen van de Tweede Kamer, uitgedrukt in haar voorloopig verslag.

— Het bedrag van het cijfer van het *tiende* hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1856 is van *f* 11,685,000. Daarvoor is op de begrooting voor 1855 verleend *f* 11,445,270, en het voorgestelde is *f* 321,336 meer dan in 1854 voor dit onderwerp, uitmakende de kosten en behoeften van het leger, is uitgegeven.

Het *twaalfde* hoofdstuk, voor onvoorziene uitgaven, wordt voorgesteld op een bedrag van *f* 100,000. Van een gelijk bedrag is in 1854 uitgegeven *f* 98,170.

Het eind-cijfer van deze staatsbegrooting is van *f* 73,547,380.43, waaronder *f* 35,227,035, aan renten van openbare schuld, voor welke behoefte men zich echter voorstelt, door besparing van renten, enz., met *f* 33,876,172 te zullen kunnen volstaan.

De voorgestelde middelen om in de uitgaven te voorzien, worden door Z. Exc. den minister van financiën geraamd, met inachtneming van de verhooging van eenige opcenten op verschillende belastingen, op *f* 73,587,155-93; — ten gevolge van welke berekening het batig slot over de dienst van 1856 zoude bedragen *f* 39,775-50.

Z. Exc. begroot de opbrengst van de grondbelasting, met 27¼ opcenten, op *f* 10,701,900; — die van het personeel, met 20 opcenten, op *f* 6,646,000; — die van het middel van patent met 28 opcenten, op *f* 2,620,200. De opbrengst der accijnsen (met afschaffing van de belasting op het gemaal) wordt alsnu begroot op *f* 16,750,450, en die van de indirecte belastingen, als zegel, registratie en successie, op *f* 12,002,400; — die der in- en uitgaande regten op *f* 4,232,360. Behalve de gewone bijdrage uit de koloniale geldmiddelen voor renten, van *f* 9,799,600, en eene buitengewone bijdrage van één millioen voor het herstel der marine, wordt voorloopig gerekend op een vermoedelijk batig slot van *f* 4,700,000 uit de koloniale administratie hier te lande.

Volgens eene raming van Z. Exc. den minister van koloniën, ten aanzien van het overschot, waarover voor 's Rijks schatkist zou kunnen worden beschikt, wordt dit overschot begroot op *f* 16,000,000.

— Naar men verneemt, ligt eene ter steurharing-visscherij varende pink van Scheveningen te Yarmouth aan den keten en is het scheepsvolk in hechtenis genomen. Aan boord van het vaartuig moet bij visitatie van de tolbeambten eene zekere hoeveelheid tabak gevonden zijn. Men mag het er veilig voor houden, dat van den sluikhandel, waaraan sommige onzer visschers, tegen alle vermaningen aan, zich helaas! schuldig maken, de reeders niet afweten, en het zijn ongelukkig intusschen juist deze, die ten gevolge van de kwade praktijken der visschers, gelijk reeds meermalen is ondervonden, de meeste schade lijden; immers, hoe gunstig de zaak ook moge afloopen, het vaartuig blijft een' geruimen tijd, soms tot na het eindigen der haringvisscherij, in de haven aan den keten liggen.

AMSTERDAM, 1 October.

Eergisteren heeft de afdeeling wis- en natuurkundige wetenschappen van de akademie van wetenschappen hare gewone vergadering gehouden. In deze zitting is ingekomen een brief van den minister van binnenl. zaken om voorlichting van de akademie, ter zake van hetgeen gedaan moet worden tot voortzetting van den arbeid der commissie voor de geologische kaart van Nederland. Van de voor deze zaak toegestane *f* 50,000 zijn nog *f* 18,000 over. De minister vestigt hierop de aandacht der akademie, en geeft te kennen, dat het verkrijgen van meer gelden voor deze zaak bezwaren zou opleveren. De voorzitter stelt voor eene commissie te benoemen, ten einde in de volgende vergadering zoo mogelijk advies uit te brengen. Hiertoe wordt besloten.

De voorzitter deelt mede een' brief van den secretaris der letterkundige afdeeling over het voorstel van den heer *Cobet*, het verslag van de commissie daarop en het besluit der jongste vergadering van die afdeeling. Na eene zeer uitvoerige discussie en het verwerpen van eenige amendementen, doet de heer *Halbertsma* het voorstel, dat president en secretaris dezer afdeeling gemagtigd zullen worden om, na ruggespraak met den voorzitter en secretaris der zuster-afdeeling, over deze zaak in eene volgende vergadering al dan niet een nader voorstel te doen. Dit voorstel is met 16 tegen 2 stemmen goedgekeurd.

Verder is o.a. rapport uitgebragt op het in de zuster-afdeeling gedaan voorstel van den heer *Bakhuizen van den Brink*, over het ontwerpen eener geschiedenis van den Nederl. waterstaat. De conclusie van het rapport is, dat het bewerken eener geschiedenis van den Nederlandschen waterstaat een onderwerp is, waardig eene gemeenschappelijke werking der akademie; dat deze afdeeling bereid is met de zuster-afdeeling tot dien arbeid mede te werken, en ook om eene commissie te benoemen, om met de commissie van de zuster-afdeeling een plan daartoe te beramen. Deze conclusiën worden aangenomen.

De heer *Ermerins* stelt eindelijk nog voor, dat de akademie eene hernieuwde uitgave der Hippocratische schriften bezorge. Er is besloten het voorstel in handen te stellen van de heeren *Pruijs van der Hoeven* en *Sebastian* tot het uitbrengen van rapport. — Daarna is de vergadering gescheiden.

— De heer *W. J. C. Adriaan van Hasselt*, Nederlandsch agent bij de Parijsche wereldtentoonstelling, heeft een' catalogus vervaardigd van de Nederlandsche inzenders; gerangschikt in alpfabetische volgorde der plaatsen waar die inzenders woonachtig zijn. Uit dezen catalogus, 24 octavo-bladzijden beslaande, en voorzien van het koninklijk Nederlandsch wapen te Parijs gedrukt, blijkt dat er voorwerpen zijn ingezonden door het volgende aantal personen: Alkmaar 2; Amersfoort 5; Amsterdam 59; Arnhem 6; Breda 4; Delft 4; Deventer 8; Dordrecht 4; Eindhoven 1; Goes 2; Goor 3; Gouda 17; 's Gravenhage 61; Groningen 6; Haarlem 18; Harlingen 1; 's Hertogenbosch 25; Kampen 6; Leeuwarden 2; Leiden 5; Maastricht 6; Meppel 2; Middelburg 8; Roermonde 10; Rotterdam 45; Sittard 3; Utrecht 17; Vianen 1; Zaandam, Zaandijk en Krommenie 6; Zwolle 9; voorts den minister van koloniën, den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië en den minister van marine, te zamen dus 349 inzenders in het nijverheidspaleis.

— De behandeling van de zoo bekende zaak van jhr. *M. Salvador* en *S. Fongers*, appellanten tegen een vonnis van de arrond. regtbank van Haarlem, werd heden behandeld voor het prov. geregtshof alhier. Als verdediger van de beklaagden trad mr. *A. de Pinto*, adv. te 's Gravenhage, op.

Deze verzocht het woord en droeg eene conclusie voor op grond van art. 219 strafvordering, dat de kosten, gevallen in de instantie afgebroken door de ziekte van eenen der raadsheeren, zouden komen ten laste van den staat. De advokaat-generaal, mr. *J. A. Jolles*, heeft als zijn gevoelen medegedeeld, dat deze kosten van zelve tot het eindvonnis gereserveerd bleven. Aldus besliste het Hof. Daarna is de lijst voorgelezen der 40 gedagvaarde getuigen; de beklaagden echter hebben afstand gedaan van het hooren van twintig derzelven.

Na het hooren van eenige getuigen heeft de eerste beklaagde weder eene reeks vragen willen doen, die hem meestal werden geweigerd, waarop deze echter zoo zeer en zoo onbescheiden aandrong, dat de voorzitter hem bedreigde de zaal te doen verlaten, in gevolge art. 200 Wetb. van Strafvordering. Ook de advokaat-generaal, mr. *J. A. Jolles*, heeft zeer ernstig hem tot bescheidenheid en eerbied voor de regterlijke magt aangemaand.

De verdere behandeling der zaak is bepaald op morgen te half tien.

'S HERTOGENBOSCH, 29 September.

Gisteren hield de gemeenteraad onzer stad eene vergadering, waarin de beraadslagingen onder de vinnigste behooren, die men in het parlementaire leven bijwoont. De wisselingen van de bij deze gelegenheid uitgebragte gevoelens hier te beschrijven, laat onze ruimte geenszins toe. Wij stellen ons daarom tevreden met te zeggen, dat het hier gold het behouden of het afschaffen van den accijns *op het gemaal*, het al of niet heffen eener *broodbelasting*.

De kamer van koophandel wendde zich bij rekest tot den raad, met verzoek die hatelijke en in de tegenwoordige tijdsomstandigheden onhoudbare *belasting op het brood af te schaffen*. Alle broodbakkers dezer stad deden dit eveneens. De centrale commissie uit den raad tot herziening der belastingen stelde voor het al of niet heffen eener belasting op het gemaal nog dezen avond in stemming te brengen, wijl de gemeenteraad vóór den 1sten October zich deswege moet verklaren, en bij afschaffing het equivalent daarvoor later in overweging te nemen. De raad heeft met 9 tegen 7 stemmen, 3 leden waren afwezig, besloten *de belasting op het gemaal af te schaffen.*

LEEUWARDEN, 1 October.

Naar wij vernemen, is de in den jare 1851 door gedep. staten dezer provincie benoemde commissie ter opsporing der middelen ter genezing der besmettelijke longziekte onder het rundvee, uit aanmerking dat zij, bij de nieuwe op het stuk der longziekte in dit gewest bestaande reglementaire bepalingen, weinig meer in de gelegenheid is met vrucht te kunnen werkzaam zijn en dat derhalve, in dezen stand van zaken, haar verder bestaan tot geen doel meer zal leiden, bij besluit van genoemd collegie van den 24sten Sept. j.l. ontbonden en aan hare leden, de heeren: dr. *L. Gescher*, te Leeuwarden; dr. *J. Banga*, te Franeker; *P. van Staa*, te Sneek; *E. Bloembergen*, te Leeuwarden, en *J. J. Bruinsma*, aldaar, (zijnde, gelijk bekend is, de heer dr. *J. Ledder* overleden) eervol ontslag verleend, onder dankbetuiging voor de vele en gewigtige diensten, door haar aan de provincie bewezen.

— Algemeen hoort men den landbouwenden stand in deze provincie klagen over gebrek aan gras, ter oorzake van de langdurige droogte. Daar ook de hooioogst alles behalve ruim is uitgevallen, zullen velen zich genoodzaakt zien, zich voor den winter van een gedeelte van hun vee te ontdoen, te meer, omdat de aanfokking van bijna alle veesoorten in den laatsten tijd op uitgebreide schaal heeft plaats gevonden. Als eerste gevolg van de schaarschte aan voeder ziet men reeds tegenwoordig de prijzen van het vee op de markten in dit gewest dalen.

MEPPEL, 1 October.

Eene zaak, waarover men dikwijls door vele landeigenaars hoort klagen, is l.l. Woensdag alhier voor het kantongeregt behandeld en trok veler aandacht tot zich, vooral van wege het groot aantal personen, dat deswege voor het kantongeregt moest verschijnen; het betrof namelijk het steken van zoogenaamde hondebloemen in de landen, waarmede zich hier zooveel vrouwelijk personeel, als de tijd daar is, dagelijks bezig houdt, en aan de landen in het voorjaar, als het ontluikend groen te voorschijn komt, in meerdere of mindere mate nadeel toebrengt. Nagenoeg geheel het volwassen vrouwelijk personeel, meest uit huismoeders bestaande, uit de niet zeer voorname krakerij- en kruishoek-straat alhier, is dan ook door de politie deswege aangeklaagd, bedragende het getal daarvan beschuldigde vrouwen, die gisteren de eene voor, de andere na, voor het kantongeregt moesten verschijnen, ongeveer een 20tal. De uitspraak in deze vrij uitgebreide industriezaak is op Woensdag den 10den e.k. bepaald.

— Ten einde de ondernemers der wagendienst tusschen Meppel en Leeuwarden in de gelegenheid te stellen, zich wegens de tegen hen ingebragte klagten te verantwoorden, heeft de minister van binnenlandsche zaken de intrekking der vergunning voor die dienst, welke was bepaald op den 3den October aanstaande, uitgesteld tot den 3den November daaraanvolgende.

GRONINGEN, 2 October.

Even als vroeger de boeken van het genootschap *pro excolendo jure patrio*, voor het grootste gedeelte van regtsgeleerden en oudheidkundigen inhoud, zoo zijn dezer dagen de boeken van de tegenwoordige *Commissie van landbouw in de provincie Groningen*, zijnde boeken over de Landhuishoudkunde en aanverwante vakken, overgebragt naar de boekerij der Hoogeschool te Groningen. Zij blijven het eigendom van hen, die ze daar geplaatst hebben, maar kunnen nu tot meer algemeen nut strekken, daar zij ten dienste staan van een ieder die daarvan volgens bestaande bepalingen gebruik wenscht te maken. — Welligt zijn er nog meer boekerijen, van kleineren of grooteren omvang waarvan op dezelfde wijze partij te trekken ware, zoowel tot vermeerdering der letterkundige hulpmiddelen den akademieburgers ten gebruike aangeboden, als ten dienste van ieder anderen wetenschappelijken navorscher. Voor allen staat de akademische bibliotheek dagelijks open.

— Z. M. heeft bij besluit van den 28sten Sept., benoemd bij het 7de regement infanterie, tot 1sten luitenant, den 2den luitenant J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, van het korps.

— De miliciëns-lotelingen, nommerverwisselaars en plaatsvervangers der ligting 1854 van het detachement 1ste regement vesting-artillerie, alsmede die van het 7de regement en van het depôt van het 8ste regement infanterie, welke alhier in garnizoen hebben gelegen, zijn gisteren met groot verlof naar hunne haardsteden teruggekeerd.

— Ter vervulling der vacature in den gemeenteraad te Baflo, ontstaan door het overlijden van den heer P. F. HUIZINGA, is met volstrekte meerderheid van stemmen in diens plaats benoemd de heer M. SYTSMA, aldaar.

— Woensdag l.l. vierde te *Oude Pekela* het departement *Pekela* van de maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* op eene plegtige wijze gedachtenis van zijn vijftigjarig bestaan.

Tot opening van het feest, waarop mede verschenen afgevaardigden van de naburige departementen Winschoten, Nieuwe Pekela en Meeden, sprak de weleerw. heer G. W. SANNES, pred. te O. Pekela en medebestuurder des departements, in de zaal van T. KOOPS eene feestrede uit.

Na eene kleine pauze ontving men bij monde van den secretaris des departements, den heer P. ADRIANI, een in bijzonderheden gaand verslag van de opkomst, de werkzaamheden en inrigtingen van hetzelve, waarbij hij dankbaar mogt gedenken aan zijn 38jarig secretariaat. Vervolgens begaven de feestgenooten zich met hunne dames naar de nieuwsgebouwde ruime en fraaije zaal van J. DE BOER, welke, door de zorg van heeren commissarissen ter feestregeling, zeer smaakvol met een groot chassinet en draperiën en bloemfestoenen was versierd, alwaar men zich aan den feestdisch plaatste.

Aan den maaltijd werd het genot verhoogd door de bijdragen van onderscheidene feestzangen en het bezoek van een der zanggezelschappen te O. Pekela, dat zijne hulde aan de vergadering bragt door het uitvoeren van een paar zangstukken, terwijl vervolgens eene menigte toasten, het feest betreffende, werden ingesteld en met geestdrift werden toegebragt.

De afloop van het feest beantwoordde aan zijn begin, was allezins naar genoegen van de deelgenooten, en zal ongetwijfeld een' goeden indruk achterlaten.

— Zondag voormiddag omstreeks 11 uur is de boerenbehuizing met nieuwe schuur van J. T. ZIJLSTRA, te Zevenhuizen, bewoond wordende door K. LOUWES, totaal afgebrand. De granen en veldvruchten zijn mede verbrand, doch de huismeubelen gered. De oorzaak van dezen brand is niet bekend.

— Men schrijft ons uit *Odoorn* van den 30sten het volgende: De dag van heden was voor deze gemeente een heugelijke feestdag. Onze beminde leeraar ds. J. W. LIEFTINCK vierde met de gemeente het feest zijner vijfentwintigjarige Evangeliebediening, sprekende naar aanleiding van Ps. 116, vs. 12. Eene talrijke schare, waaronder eenige predikanten van naburige gemeenten, woonden belangstellend deze treffende feestrede bij. Aan het einde der rede, werd zijn eerw. door ds. REDDINGIUS uit Zweeloo, als afgevaardigde van de klassis Koevorden, openlijk en plegtig toegesproken en de heilgroete dier kerkvergadering gebragt. In de pastorij teruggekeerd, werd de feestvierende man aangenaam verrast door zijne dankbare leerlingen uit Odoorn, Exloo en Valthe, die hem onder eene korte doch gepaste aanspraak, een cadeau aanboden, bestaande in eene sierlijke zilveren tafelschel met dito sigarenstander. Burgemeester, ouderlingen en diakenen, kerkvoogden en onderwijzers en andere aanzienlijke ingezetenen zelfs van elders, kwamen den leeraar begroeten en geluk wenschen. Ongetwijfeld zal nog lang na dezen, over dezen dag worden gesproken, en bij leeraar en gemeente dit feest in zegenend aandenken blijven!

— De Nederlandsche dagbladpers heeft met den 1sten October wederom vrij wat veranderingen ondergaan. De *Grondwet* is aan verval van krachten bezweken, weshalve voor goed een einde gemaakt is aan de beweging sedert April 1853 in dat dagblad zoo op staatkundig als godsdienstig terrein gemaakt. In het laatste nommer leest men: »Ten gevolge van gemaakte schikkingen, wordt de uitgave van de *Grondwet* met den 1sten October gestaakt, en aan onze geabonneerden de *Arnhemsche Courant* ten vervolge gezonden." Die schikkingen zijn intusschen slechts gemaakt door de eigenaars dier beide Couranten. Om gevolg te kunnen hebben, dienen toch ook de abonnés op de *Grondwet* daarin genoegen te nemen.

De *Arnhemsche Courant* belooft bij deze gelegenheid haren werkkring te zullen verruimen. »Zij zal het vaandel der constitutionele partij ten allen tijde en bij elke gelegenheid opsteken... Zij wenscht vooraan te staan in de bres en, geldt het aanval of verwering, den vijand onder 't oog te zien."

Zij zal hier een concurrent ontmoeten in *de Constitutioneel*, Nieuwe 's Gravenhaagsche Courant, welke bij den vroegeren uitgever der *Grondwet* is in het licht verschenen en zesmaal in de week zal worden uitgegeven.

»Wat wij *zijn*, — zegt de redactie van dit nieuwe blad in haar programma, — wijst de titel aan van onze Courant. Wij wenschen in zijne eer te herstellen een' naam, die, door het misbruik, dat van meer dan ééne zijde daarvan is gemaakt, bij vele welgezinden in minachting is gebragt."

Wat zij daarmede bedoelt, blijkt o.a. uit deze woorden: »Met een' terugblik op zijne tot dusver afgelegde loopbaan, kunnen wij met gerustheid verklaren, dat het ministerie handelt in den constitutionelen zin. Veelvuldig zijn de bewijzen, dat het door den geest van uitsluiting niet wordt bezield, maar het wordt bestreden door sommigen, die gehoopt hadden, de beweging van 1848 uitsluitend ten hunnen voordeele te exploiteren; die welligt wenschen zouden den Vorst te ontnemen een zijner koninklijke prerogatieven, dat namelijk van vrije keuze der ministers."

Nog zal den 3den Oct. mede te 's Gravenhage verschijnen no. 1 van eene nieuwe Courant, getiteld: *Het Oranjeblad.*

— Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Amsterdam zijn van den 23sten tot en met den 29sten September aangegeven, als door de cholera aangetast: 192 personen, en overleden 129 personen.

Te Leiden bedraagt het getal aangetasten sedert de vorige opgave 12, hersteld 5 en overleden 9; blijvende er alzoo nog in behandeling 20 personen.

Van den 22sten tot en met den 28sten Sept. zijn te Kampen door de cholera aangetast 9, overleden 4, hersteld 8, in behandeling 14.

Nederlandsche brievenposterij.

Ten vervolge op hetgeen in vorige jaren omtrent dit onderwerp door den minister van binnenl. zaken bij het indienen der staatsbegrooting is medegedeeld, zijn ook thans weder eenige opgaven gedaan, waaraan wij het volgende ontleenen:

Het getal brieven blijft steeds klimmende; van de portbetalende binnenlandsche brieven bedroeg het aantal over de maand Augustus 1850 361,311 stuks, 1851 740,443, 1852 825,022, 1853 915,872, 1854 958,944 en 1855 1,003,445.

Het aantal der buitenlandsche brieven, voor welke port ten behoeve van het rijk geheven is, bedroeg over de maand Augustus 1850 183,531 stuks, 1851 199,639, 1852 233,730, 1853 251,570, 1854 262,002 en 1855 279,724.

Naar dezen maatstaf is alzoo gedurende het afgeloopen jaar de binnenlandsche briefwisseling met ruim 4½ en de buitenlandsche met meer dan 6¼ ten honderd toegenomen.

Het verbruik der postzegels en het aantal der gefrankeerde brieven neemt steeds toe. Gedurende het jaar 1854, vergeleken met 1853, is namelijk het getal der binnenlandsche gefrankeerde brieven toegenomen met 9 per cent; dat van het buitenlandsche met 10½ per cent.

Daarentegen is gedurende hetzelfde tijdvak het debiet der postzegels à 5 cents (die welke op de postkantoren zelve voor met geld gefrankeerde brieven verbruikt zijn, daaronder gerekend) vermeerderd met 15 per cent, dat van de zegels van 10 cents met 11, en dat van de zegels van 15 cents met 8, terwijl het debiet van alle postzegels door elkander genomen eene vermeerdering ondergaan heeft van 43 per cent. —

Ook de opbrengst der brievenposterij is in eene voortdurende klimming, niettegenstaande het begin van het jaar door de tijdelijke stremming van sommige middelen van communicatie en daardoor veroorzaakten stilstand in den handel minder gunstig was geweest; doch het voor een oogenblik geleden verlies is sedert lang ingehaald en door eenen des te grooteren aanwas gevolgd geworden. De opbrengst over de 8 eerste maanden van 1850, onder de werking van het oude tarief, bedroeg *f* 893,037.00½; onder het nieuwe tarief over de 8 eerste maanden van 1851 *f* 898,779.02¼, 1852 *f* 925,013.02, 1853 *f* 960,543.61, 1854 *f* 995,727.67 en 1855 *f* 1,042.717.86½.

Intusschen is niet uit het oog te verliezen, dat ook de uitgaven sedert de invoering der postwet van jaar tot jaar een hooger cijfer aanwijzen. Evenwel is ieder jaar het batig slot grooter geworden, en het gegronde vooruitzigt bestaat, dat het verschil in het cijfer der uitgaven, bij vergelijking met een vroeger tijdvak, te eeniger tijd geheel door de meerdere ontvangst zal worden gedekt. Die meerdere uitgaven zijn een gevolg van de verbetering van de postdienst (gedurende het laatste jaar zijn weder nieuwe postdiensten tot stand gekomen over eenen afstand van 316 mijlen, zijnde eene vermeerdering van 2 percent), van de vermeerdering van het personeel, dat tegenwoordig een getal uitmaakt van 1998 door het rijk bezoldigde ambtenaren of personen, buiten en behalve de surnumerairen en geagreëerde klerken, die buiten bezwaar der schatkist dienst doen, als ook zonder de postiljons en andere personen in dienst der aannemers van het vervoer der brievenmalen mede te rekenen.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft tot predikant in Neêrlands Indië benoemd, den heer *J. Briët*, kandidaat in de heilige dienst, van de Hoogeschool te Utrecht.

— De weleerw. heer *J. R. Eilers Koch* heeft de beroeping bij de Evang. Luth. gemeente te Rotterdam aangenomen.

— Te Woubrugge is beroepen ds *J. A. van Tricht*, thans te Hurwenen; te Waarder en Lange Ruige Weide ds. *A. Piper*, thans te IJsselmuiden, en te Oudewater ds. *H. C. N. van Amerom*, thans te Bolsward.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN LANDBOUW in de Provincie Groningen,

wegens den staat der Gewassen en van het Vee en de vermoedelijke uitkomsten van den oogst in dit Gewest; 25 September 1855.

De ongunstige vooruitzigten, welke men in het voorjaar nopens den toestand der gewassen koesterde, zijn gelukkiglijk niet alle verwezenlijkt, waartoe het afwisselend en veelal vruchtbaar weder gedurende den groei der meeste veldgewassen en het gunstig weder bij den oogst der granen het meest heeft toegebragt.

De *tarwe*, voor zooverre die in den vorigen winter behouden gebleven was, heeft, zoover men het tot dusverre kan nagaan, niet meer dan een middelmatig beschot van 20 tot 25 mudden per bunder gegeven. Het graan zelf is van goede kwaliteit. Zoo ook het stroo, waarvan echter de hoeveelheid niet groot is, omdat vele tarweakkers, ten gevolge van hetgeen het gewas vroeger geleden had, ijl stonden, zoodat het graan het veld niet genoegzaam bedekte.

Over het algemeen zijn de zomergewassen in 1855 naar evenredigheid beter geslaagd, dan de wintergewassen. Zoo ook de *rogge*, welke voor een gedeelte omgeploegd was, terwijl het overgeblevene op vele plaatsen niet dan een holstaand en zich zeer laat ontwikkelend gewas vertoonde. De gunstige weêrsgesteldheid in den zomer heeft hieraan veel goed gedaan, zoodat de vermoedelijke opbrengst nog op 20 à 25 mudden graan van goede kwaliteit gerekend zal kunnen worden. Het stroo zal echter wel een derde minder dan bij eenen gewonen oogst hebben opgebragt.

Een der geringste gewassen zal dit jaar wel de *wintergerst* zijn, die in den vorigen winter veel omgekomen was, terwijl het overgeblevene buitengemeen hol stond. Vandaar, dat het vervuld was met onkruiden en het zeer ongelijk rijp werd, zoodat de opbrengst èn van stroo èn van graan verre beneden het gewone is. Het graan zal op niet meer dan 35 tot 40 mudden van het bunder begroot kunnen worden.

Maarte- en *zomergerst* daarentegen zijn beter geslaagd en kunnen door elkander wel op 40—50 mudden, de zwaardere *knobbegerst* in de Veenkoloniën op 40 mudden van het bunder geschat worden. Het stroo der zomergerst-soorten was overvloedig, doch door den gevallen regen te vroeg nedergeslagen, waardoor de opbrengst en het gewigt der korrel minder waren, dan men in den beginne verwachtte.

Het gunstigst zijn de berigten omtrent de *haver*, die veel uitgezaaid was en door de afwisselende en veelal vochtige weêrsgesteldheid van den zomer uitmuntend gegroeid is, zoodat zij veel stroo en, naar hare verschillende soorten, van 40 tot 60 mudden graan, van goede kwaliteit, naar alle waarschijnlijkheid zal opleveren. Zelfs op de lage en minder waardige landen zal men den haveroogst nog altoos op 30 tot 35 mudden kunnen schatten. Ook van dit graan is de oogst reeds geheel en naar wensch afgeloopen, waardoor het stroo een gezond en overvloedig voeder zal opleveren.

De *boekweit* stond aanvankelijk slecht, maar heeft zich later hersteld, zoodat, met uitzondering van enkele stukken, die van den hagel geleden hebben, zij over het geheel een goed gewas heeft gegeven. Men meent het beschot der zand-boekweit op 20 tot 24 mudden, dat der veen-boekweit op 16 mudden te kunnen stellen, welk laatste voorzeker ook nog eene goede opbrengst mag genoemd worden. De kwaliteit van de boekweit is goed.

Het *winter-koolzaad* is niet zoo wèl ingeoogst als de granen, daar zijne inzameling, althans van het vroegstrijpe, juist in eenen zeer regenachtigen tijd inviel. Vandaar dat veel zaad nat verkocht werd. De ongehoord hooge prijzen hebben echter veel vergoed, vooral op het zoogenaamde Hoogeland, waar het zaad ook olierijker was dan in het Oldambt. Over het algemeen was echter het zaad dit jaar minder olierijk dan gewoonlijk. Men begroot de opbrengst op 16 tot 34 mudden van het bunder, welk laatste echter nagenoeg alleen in het Westerkwartier het geval was. Men zal welligt der waarheid vrij nabij komen, als men de opbrengst over het geheele gewest op 22 mudden van het bunder begroot.

Het *zomer-koolzaad* zal op niet meer dan 16 mudden gerekend kunnen worden, maar is bij gunstiger weder ingezameld, zoodat de hoedanigheid hiervan, even als van het laatst ingeoogste winter-koolzaad, goed is. In beide soorten van koolzaad merkte men echter eene diergelijke ziekte in den stam op als in het vorig jaar en hier en daar vrij veel insekten in den bloesem. *Geel mosterdzaad* is er veel uitgezaaid, doch een groot gedeelte daarvan is vroeg in het voorjaar weder door de nachtvorsten vernield. Het overgeblevene heeft een goed beschot opgeleverd, ongeveer 20 mudden van het bunder, en van goede kwaliteit.

Het *vlas* stond mede in den beginne slecht, maar is bij gunstig zomerweder veel bijgekomen, zoodat het vlas zelf eene zeer goede opbrengst gegeven heeft. Daar men echter de beste stukken wegens te overvloedigen regen in het laatst van *Julij* te vroeg moest trekken, zal de opbrengst van het zaad waarschijnlijk gering zijn, niet boven de 10 mudden, en van ligte kwaliteit.

Het gewas der *erwten* schijnt goed te zijn, zoodat men hoopt de opbrengst op 20 mudden van het bunder te zullen kunnen rekenen. In eenige streken is de opbrengst hooger, tot 27 mudden toe; maar in andere ook weder geringer en bespeurt men vrij wat wormpjes in de vrucht.

De *boonen* zijn over het algemeen wèl geslaagd. De ondervinding heeft ook vroeger geleerd, dat eene meer of min vochtige weêrsgesteldheid in den zomer haar niet nadeelig is. De opbrengst wordt geschat, van paardenboonen op 28 en van groote boonen op 35 mudden; doch in de laatste vooral is hier en daar eene roestziekte opgemerkt, die de opbrengst verminderd heeft.

Stamboonen (*bruine*, *gele* en *bonte boonen*) zijn er veel op de zandgronden van het Oldambt uitgepoot. Met uitzondering van eenige akkers, waar zij te digt stonden en hierdoor meer of min rotachtig werden, zullen zij een vrij goed gewas geven, dat begroot wordt op 20 mudden van het bunder, hetwelk bij de tegenwoordige prijzen eene zeer goede opbrengst mag genoemd worden.

Aardappelen. De vroege aardappelen hebben in het algemeen vrij goed opgeleverd, maar in de latere soorten ontwikkelde zich omstreeks half Julij dezelfde ziekte, welke nu reeds sedert zoo vele jaren de oogsten van dit nuttig gewas heeft verminderd, zoodat men de opbrengst op de klei op niet hooger dan 80 en op het zand op 150 mudden van het bunder bij raming begroot. Zeker is het, dat de ziekte heviger en algemeener geheerscht heeft dan in 1854, hetwelk men voornamelijk toeschrijft aan eene door de weêrsgesteldheid in het voorjaar gedwongene late planting der pootaardappelen. Gelukkig is er eene zeer aanzienlijke uitgebreidheid lands, inzonderheid in de zandstreken, met dit gewas bepoot was, zoodat, als de knol zich na de opdelving goed houdt, hiervan nog eene genoegzame hoeveelheid ingezameld zal kunnen worden.

De andere *wortelgewassen*, zooals *mangelwortelen*, *koolrapen* (raapknollen) en gewone *gele wortelen* of *peen* toonen een matig goed gewas, zoodat men daarvan vrij goede verwachting heeft en de oogst van *wortelen* op 700 en van *mangelwortelen* op 800 mudden van het bunder in de beste streken meent te mogen begroten. Dit zal buiten twijfel een aanzienlijk toevoegsel tot het wintervoeder voor het vee geven. Mangelwortelen worden in de beste bouwstreken van dit gewest in veel grooter hoeveelheid dan in vorige jaren gekweekt, wegens de geringheid van het gewonnen hooi, door het verlies der klaver. Die mangelwortelen zijn echter laat gepoot en hebben daardoor over het algemeen geen zwaren wortel.

De *grove witte kool*, die inzonderheid te *Loppersum* en omstreken zooveel gekweekt wordt, staat niet zeer gunstig; maar de *zeer hooge* prijzen maken dit desalniettemin tot een voordeelig verbouw, daar het voor *f* 350 tot *f* 500 per bunder verkocht wordt.

De *roode* of *Brabandsche klaver* had in den afgeloopen winter, ten gevolge van zwakte, veroorzaakt door de zwaarte van het graanstroo, waaronder zij gegroeid was, van de vernielingen door de muizen en ten gevolge van de langdurige koude, zooveel geleden, dat daarvan op vele plaatsen bijna niets was overgebleven. Men heeft daarom meer dan vroeger *zomergerst* en *haver* met rood klaverzaad uitgezaaid, om tot veevoeder af te maaijen.

Ook van de *witte klaver* was de opbrengst dezen zomer niet groot.

De jonggezaaide klaver is onder wintergranen goed aangekomen en geeft behoorlijke weide; maar die onder zomergranen gezaaid was, is door de geilheid van het stroo, op vele plaatsen mislukt.

Het *grasgewas* was in den voorzomer zeer schraal. Van daar dat er buitengemeen weinig *hooi* gewonnen is. De regenachtige en afwisselende weêrsgesteldheid daarentegen der maanden Julij en Augustus heeft veel gras doen groeijen, zoodat het vette vee in den laatsten tijd zeer veel is aangekomen.

Het hooi, hoewel in geringe hoeveelheid (3 à 5 voer van 500 Ned. ponden per bunder), was van zeer goede hoedanigheid en is tot buitensporig hooge prijzen verkocht. Van daar dat men in Augustus op vele plaatsen het gras tot hooi voor de tweede maal en zulks met goeden uitslag zag afmaaijen.

Ten aanzien van de graslanden mogen wij niet onvermeld laten, dat er, wel is waar, in de laatste jaren veel verbetering hierin is gekomen, doordien men de graslanden thans beter bemest dan vroeger; maar dat er evenwel toch nog veel meer daaraan gedaan moest worden, inzonderheid met betrekking tot het behoorlijk van *onkruid* zuiver houden derzelve.

Het *vee* genoot algemeen eene goede gezondheid en de hooge prijzen, waarvoor schier alle soorten van vee en deszelfs produkten verkocht werden, gaven den landbouwer eenen belangrijken steun. Paarden worden tot hooge prijzen, veel ook door buitenlanders, opgekocht. Met genoegen haalt men het voorbeeld aan van een veulen, in dit voorjaar gevallen te *Helpen*, in de gemeente *Haren*, dat in het begin van September op de markt te *Norg* voor den aanzienlijken prijs van *f* 140 verkocht is.

Van longziekte en andere kwalen is het *rund* in deze provincie op dit oogenblik geheel vrij.

De opbrengst van *boter* was niet groot, maar dit werd door de bovenmatig hooge prijzen van het zuivel meer dan vergoed.

De pokken onder de *schapen* bestaan nog te *Uskwerd*, *Uithuizen*, *Warffum* en *'t Zandt*.

Veel uitvoer, en tot hooge prijzen, heeft ook dit jaar weder van runderen en schapen naar Engeland plaats gehad. De opbrengst aan *wol* was echter gering, welligt nog het gevolg van het *late* voorjaar, waardoor het schaap toen lang kwijnend was gebleven; terwijl het dit jaar ook iets later dan gewoonlijk vet werd.

Alleen heeft de *varkensziekte* dit jaar weder hevig geheerscht en een overgroot aantal dezer nuttige dieren weggeraapt. Het door de Commissie van Landbouw te *Warffum* geplaatste bijzonder groote *Essex*-ras is hierdoor aldaar geheel uitgeroeid, maar wordt gelukkig nog zuiver in stand gehouden te *Pekela* en *Zuidbroek*.

De opbrengst der *moesgewassen* is, met uitzondering van de *zeer late* ontwikkeling van alles in het voorjaar, het geheele jaar door vrij goed geweest. Zoo ook de aardbeziën en de heester- en boomvruchten, voor zooverre die nu reeds ingezameld zijn. Van de grovere wintersoorten schijnt men veel *peren* te zullen inzamelen, maar is het vooruitzigt op de *appelen* gering, wegens schadelijke insekten, welke men in den bloesem derzelve heeft opgemerkt.

Het *hout* is algemeen uitmuntend gegroeid.

De vooruitzigten eindelijk voor den volgenden oogst, voor zooverre men daaromtrent iets opmaken kan uit den tegenwoordigen toestand der te veld staande gewassen en uit de weêrsgesteldheid, zijn niet ongunstig, aangezien het nieuwe koolzaad, dat in groote hoeveelheid uitgezaaid is, goed is opgekomen en zich reeds vrij ontwikkeld voordoet; terwijl de drooge weêrsgesteldheid toelaat, den akker voor een volgend gewas geheel naar behooren te bearbeiden, en er ook reeds een gedeelte winterrogge onder gunstige omstandigheden uitgezaaid is.

De straks vermelde gunstige ontwikkeling van het jonge koolzaad lijdt echter eene uitzondering voor die oorden, in het noorden der provincie, waar men koolzaad bijna altoos *na roode klaver* laat volgen. Daar deze klaver nu in den winter van 1854—1855 bijna geheel verdwenen was, moest dit klaverland worden omgeploegd en bezaaid met boonen, zomergerst of haver. Men moest alzoo van den hier gewonen regel afwijken en koolzaad zaaijen, 1) tusschen *boonen*, hetwelk echter slechts ten deele gelukt is, daar men veelal de voorzorg verzuimd had, om, voor dit oogmerk, de boonen iets dunner dan gewoonlijk te zaaijen en deze boonen, dit jaar zeer forsch uitgewassen zijnde, het jonge koolzaad zich niet genoeg tusschen de boonen konde ontwikkelen; 2) zaaide men koolzaad op gerststoppelen, maar ook deze gelegenheid was niet gunstig, daar er zeer weinig wintergerst was en de maarte- en zomergerst niet vroeg binnengehaald konden worden; terwijl de drukte van den oogst der granen het behoorlijk in tijds bearbeiden en bezaaijen van den koolzaadakker veeleer belemmerde. Daarbij was het toen ook te droog, en is veel van het gezaaide slecht opgekomen en staat nog achterlijk. Men hoopt alzoo zeer op eenen gunstigen nazomer, om dit jonge koolzaad vóór den winter nog genoeg te doen groeijen, ten einde den winter goed te kunnen doorstaan.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 2 October.

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{3}{4}$.
Dito Dito	» 3	»	76.
Dito Dito	» 4	»	93.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	$62\frac{15}{16}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$31\frac{15}{16}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	$73\frac{3}{4}$.
Dito Nation. Metall.	» 5	»	$67\frac{1}{8}$.
SPANJE Onb. Stukken	» $1\frac{1}{4}$	»	$19\frac{7}{16}$.
Dito Binnenl.	» 3	»	32.
PORTUGAL	» 3	»	40.
RUSLAND Oblig. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	100.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	100.
Dito bij *Hope*	» 4	»	—
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	—
Wisselkoers op Londen	zigt...	-	11,87.
Dito	2/m....	*f*	11.75.

LONDEN, 2 *October*. Consols $88\frac{1}{2}$.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 28 Sept., *Ouwehand* Westphalia, Koningsb.; *Besseling* Elsiena en *de Boer* Fenna, Dantzig; *Claassen* Anna Elisab., Drontheim; *Datema* Margar. Hendr., Bremen; *Krook* 2 Gebroed., Carolinerzijl.

TEXEL 27 Sept., *Rienitz* Java Koerier en *Abrahams Jr.* Azia, Bat.; *de Jong* Wijnanda Lucretia, Liverp.; — 28 *Donema* Laura en Adèle, Bat.; *Zwanenburg* Albina, Marowijne; *Gunter* Cornelia, Lond.; — 29 *Tinholt* Aletta Augusta, *Hus* Arend en *Doekzen* Oceaan, Akyab; *Fortuin* Cornelia en *v. Sluis* Annechiena, Lond.; *v. Duivenbooden* Egmond aan Zee, Yarmouth.

VLIE 28 Sept., *Ploeg* Vertrouw., Hohewach; *Heins* Domina, Faaborg.

HELVOET 29 Sept., *Calander* Catharina, Batavia; *v. Megchelen* Pio Nono, Akyab; *Detmers* Brandenburg, Cardiff.

BROUWERSHAVEN 27 Sept., *de Haan* Mercurius, Liverp.; — 29 *Vermey* Twee Gebroeders, Batavia n. Rott.

ZIERIKZEE 28 Sept., *v. Duin* Marinus Willem, Bat. n. Middelb.

VLISSINGEN 26 Sept., *Roskamp* Iduna, Koningsb.; — 27 *de Ruiter* Ambiorix, Rangoon.

BATAVIA vóór 10 Aug., *Sandberg Jr.* Bellatrix, *de Jong* Staatsraad Baud, *Gorter* Johanna Maria Christ., *Giezen* Koning Willem III, *Grim* Amphitrite, *Detering* IJstroom, *Ruige* Stad Leijden, *Boulet* Adelaar, *Coening Meijer* Jan Schouten en *Agema* Timor, Amst.; *Tuk* Nieuw Holland, *Bargman* Eugénie en *Ulrich* President Ram, *Hoeksma* Gouv. Gener. Duymaer van Twist, *Surie* Almonde, *Mammes* Ceres, *Rijken* Julie en *Beck* Phoebus, Rott.; *Bouten* Kosmopoliet, Dordr.; *de Boer* Dionysia Cathar., Sydney; *Meijboom* Aldebaran, *Zeijlstra* de Zwaan en *Crap Hellingman* Agnetha, Melbourne; *Borchers* Lewe van Nyenstein, Hobart Town; *v. Oppen* Alcor, Adelaide; *Verheij* Delfshaven, Macao; *Admiraal* Per Aspera ad Astra, Hong Kong; *Postma* Dankbaarheid, Singapore; *Kerkhoven* Doggersbank, Akyab; *Herderschee* Louisa Maria en *Swarts* Sourabaya, Antw.; *Pesant* Ridderkerk en *Parlevliet Jnz.* Gen. v. d. Bosch, Londen; *Hazewinkel Jzn.* Adm. Piet Hein, Liverpool.

Bij PORT PHILIP 27 Junij, *Uitermark* Zwaluw, Londen.

GALATZ 28 Sept., *v. Duin* de Amstel, Amst.

VENETIE 20 Sept, *v. Ommeren* Miverva, Newc.; — 22 *Klasen* Antje, Amst.

TRIEST 23 Sept., *Kramer* Christ. Margar., Liverp.; — 24 *Metus* de Nijverheid, Antw.

SEVILLE 18 Aug., *Smit* Garonne, Marseille.

LONDEN 26 Sept., *Holman* Dolphijn, Gothenburg.

DEAL 27 Sept., *Schaap* Pieter Bentum, Antw. n. Dublin.

Bij DUNGENESS 25 Sept., *v. Zijp* Derkina Titia, Amst. n. Batavia.

PORTSMOUTH 27 Sept., *Derks* Stad Tiel, Akyab n. Dordr.

PLYMOUTH 25 Sept., *Dik* Apollo's, Liverp. n. Gron.

Bij PLYMOUTH 26 Sept., *v. Velthoven* Herman, Rott. n. Batavia.

FALMOUTH 25 Sept., *Leeflang* Stella Maris, Akyab n. Schied.; — 26 *Peters* Louisa Christina, Amst. n. Suriname.

Bij LIZARD 20 Sept., *Hilbrands* Wendelina, Rott. n. Venetië.

PENZANCE 26 Sept., *Fekkes* Tjallinga Aurelia, Livorno n. Antw.

QUEENSTOWN 26 Sept., *Rosema* Jacob van Cleeff, Triest.

BONESS 26 Sept., *Ruiten* Verwachting, Leith.

DUNDEE 26 Sept., *de Boer* Drie Gebroeders, Harlingen.

MONTROSE 23 Sept., *Bakker* Maria, Memel.

HAYLE 24 Sept., *Mulder* Harmina, Triest.

SUNDERLAND 25 Sept., *v. d. Wall* Johan Wilbrand, Antw.

NORTH SHIELDS 25 Sept., *Steffens* Johannes en *Hischmöller* Nieuwe Rotterd. Gaz-Fabriek, Rott.; *Kuiper* Vijf Gezusters, Harl.; *Willinga* Cath., Kampen; — 26 *Hansen* Marianne, Amst.; *Stoorvogel* Adriana, Schiedam; *de Boer* Arjen Brouwer, Rott.; *de Jonge* Jantje Meijer, *Pik* Jenneke Hendrika, *Meezenbroek* Wierdina Hendrika en *de Jonge* Ayolt en Thomas, Gron.; *Kooimans* Ondernem., Stavoren; *Koning* Johanna Marchina, Kampen; *Boer* Joan, Antw.; — 27 *Voorendijk* Maria, Rott.; *de Boer* Alida Elisab., Harl.; *Glim* Willemt., *Oostma* Hunsingo, *Olthoff* Abeldina en *Rasker* Harm. Gesina, Gron.; *Kolle* Jeanne Marie, Goole.

HARTLEPOOL 25 Sept., *Nielsen* Anna Mathilda, Amst.

HAMBURG 28 Sept., *Legger* Jantina Cath., Gron.

BREMERHAVEN 28 Sept., *Poppen* Nanny Johanna, Amst.

BRUNSHAUSEN gepass. 29 Sept., *Muntendam* Jacoba, Brake; *Legger* Jantina Cath., Gron.; *Meppen* Wobbina Venema, Zaandam.

HARBURG 24 Sept., *Sprik* Juliana Louisa, Liverp.

BERGEN 31 Aug., *Korte* Margaretha, Gron.; — 11 Sept. *Hoveling* Redite, Hull.

WISMAR 24 Sept., *Brouwer* Verwisseling, Harl.

SWINEMUNDE 27 Sept., *Rosenbeek* Roelina, Bremen.

FREDERIKSTAD 11 Sept., *Aas* Preciosa, *Kok* Newa en 12 *Schenk* Ida en Cornelia, Harl.; *Remmersen* Vr. Martha, *Kuiper* Anneg. Elsina en *Oldenburger* Cath., Amst.; *de Jong* Goede Verwacht., Zwolle; — 13 *de Boer* Johannes, *de Boer* Willem, *Katoen* Gijsbert Jan, *Zoutman* Hendrika en *v. Rijn* Vereeniging, Harl.; *Smit* Cath. Frederika en *Boon* Arentina Roelfina, Edam.

DANTZIG 24 Sept., *Bart* Eefka Maria, Lond.; — 25 *Bottje* Gesina Alida, Schiedam; — 26 *Hagedoorn* Cornelia Cath., Pillau.

PILLAU 26 Sept., *Flik* Geerdina Beerta, Rouaan; *Hangelbroek* Antje Witsenborg, Newc.; — 27 *Mulder* Hiskia, Anstruther; *Naatje* Alberd. Edziena, Newc.; *Astuling* Dorothea Christina, Rott.; *Addens* Jantje Doornbos, Bordeaux; *de Boer Sap* Zwaantina en *v. d. Leij* Albert van Panhuis, Amst.; *Roelfsema* Roelfina Gesina, Antw.; *Stutvoet* Annech. Harmima, Rouaan; *de Jonge* Fenneg. Arentina, Liverp.

MEMEL 24 Sept., *Westenink* Alida Maria en Adèle, Amst.; *Buining* Magdal., Harl.; — 26 *Lever* Ondern., Antw.; *Huisman* Hendr., Frankr.

IN DE GROOTE BELT 24 Sept., *Doewes* Geerd., Port Madox n. Flensb.

HOLTENAU 25 Sept., *de Jonge* Jantina, Koppenh. n. Schied.; *Gort* Frouw. Steenhuizen, Anclam n. Holl.; *Schuringa* Antje Schuringa, Stettin n. Rendsb.; — 27 *Duit* Fennegina, Koningsb. n. Gron.; *Mulder* Meinsina Cathar., n. Amst., *Duin* Jantina, n. Zwolle en *Pluktje* Tetsia, n. Gron., alle 3 v. Dantz.

RENDSBURG 24 Sept., *Bakker* Frouwina, Hamb. n. Memel; *Postema* Ida Jasperdina, Heiligenh. n. Holl.; — 25 *Scholtens* Regina Hilleg., Ystad n. Amst.; *Joosten* Hinderika Bouman, Heiligenh. n. Holl.; *v. d. Werff* Vr. Alida en *Valomstra* Alida, Gron. n. Aarhuus; — 26 *Stoeldraaijer* Adriana, Ystad n. de Maas; *v. Peer* Aukjen, Sunderl. n. Eckernforde; *de Jonge* Margaretha Meijering, Bremen n. Wolgast; *Schaap* Geerdina Geertr., Gron. n. Eckernforde; *Faber* Henderika Cath., Dockum n. de Oostz.; *Bontekoe* Vr. Geertruida, Dantz. n. Iprum; *Luitjes* Christina, Colberg n. Amst.; — 27 *Hazelhoff* Vrede, Anclam n. Amst.; *v. d. Werp* Christina Wubbeg., Zwolle, *Meijer* Alida Margr., Kampen, *Heins* Hendrika en *Heins* Bouwina, Kampen, alle 4 n. Sleesw.

TONNINGEN 22 Sept., *Gust* Margaretha, Hamb. n. Koningsb.

Vertrokken.

AMSTERDAN 27 Sept., *Brandenburg* Held, Galatz; *Meijer* Cornelia, Dublin; *Kwint* Margar., Stettin; — 28 *Keus* Bengalen, Boston; *v. d. Horst* 4 Gebroed., Emden; *Hollander* Louise Sophie, Stettin.

TEXEL 27 Sept., *Hansens* de Hoop, Frederiks.; — 28 *v. d. Woude* Vr. Dieuwke, Londen; *Geelmuiden* Cath. Joh., Frederiks.; — 29 *Meijer* Cornelia, Dublin.

VLIE 27 Sept., *Colle* Jonge Pieter, Newc.; *Douwes* Aquarius, Memel; *Niehoff* Jantina Jetskelina, Koningsb.; *Albers* Gesina Jant., Dantzig; *de Groot* Geertruida, Noorw.; *Jager* Belina, avont.; — 28 *Schut* Jacob Synes, Koningsb.; *de Jonge* Castor, Dantz.; *v. d. Wal* Zeelust, Drobach.

HELVOET 27 Sept., *Lourens* Gertrude, Batavia; *de Groot* H. Vinc. v. Paulo, Akyab; *Maas* Bulgerstein, avont.; — 28 *Viersma* Duiveland en *Schaap* Bezoeki, Batavia; *Kooij* Mary Goddard, Akyab; *Williams* Elizab. Denison, Newyork; — 29 *Plokker* Anna, Rouaan.

BRIELLÆ 28 Sept., *Bagges* de Maas, Bilbao.

MAASSLUIS 28 Sept., *Vent* Amelia en *Wunderlich* Henriëtte Jeltina, Newc.; *Goudschaal* Margaretha, Memel.

VLISSINGEN 27 Sept., *v. d. Veen* Johanna Gesina, avont.

BONA 20 Sept., *Rink Fijn* Nijverheid, Kamiesch.

ANCONA 13 Sept., *Kat* Mathilda Barbara, Konst.

DUINKERKEN 26 Sept., *de Weerd* Groot Lankum, Amst.

ANTWERPEN 29 Sept., *Schaap* Jan Jacob, Rostock.

NEWPORT 24 Sept., *de Ruiter* Cadzandria, St. Thomas.

GRAVESEND 26 Sept., *Legger Jr.* Termonde, Koningsb.

SWANSEA 27 Sept., *Hofman* Margaretha Simonetha, Rio de Janeiro.

HARTLEPOOL 26 Sept., *Smit* Mercurius, Hong Kong.

HULL 26 Sept., *Mulder* Hendrik en Ubbo, Koningsb.

HAMBURG 28 Sept., *Kolkman* Geertr. Margaretha, Newc.; *Legger* Geerdina, Perth; *Schrikkema* Anna Elisab., avont.

BREMERHAVEN 26 Sept., *Gnodde* Sophia, Stettin.

CUXHAVEN 25 Sept., *Bragt* Lucretia, Liverp.

WYCK AUF FOHR 25 Sept., *Gust* Vr. Anna Catharina en *Tappe* Wesselina, Amst.

SWINEMUNDE 26 Sept., *Muller* Anna Elisab., Fehmarn; *Jonker* Sieberlina, Nyborg; — 27 *Hoekstra* Anna, Svendborg; *Donema* Renske Hooites, Koningsb.

DANTZIG 27 Sept., *Dijkstra* Geertina Harm., Ditzum; *de Jonge* Wilhelm. Klasina en *Kramer* Agatha Jacobina, Iprum.

PILLAU 25 Sept., *de Vries* Jantina, *de Groot* Concordia en *Pronk* Hendr. Gesina, Amst.; *Oldenburger* Geppiena, Rott.; *Zimmerman* Fenna Cath., Dordr.; *Bakker* Geertr. Femina, Gron.; *Drok* Cath., Holland; *de Jonge* Annegina, Lond.; *Karsies* Hilleg. Wilkens, Liverp.; *Hensema* Ida Beerendina, Elseneur; — 26 *Mulder* Harmonie, Oostzee.

MEMEL 21 Sept., *Rotgans* Koerier, Amst.

TONNINGEN 22 Sept., *Zeegers* Cathar., Frederikst. n. Newc.; — 23 *Schoon* Jacob. Cornelius, Lubeck n. Bremen; *de Groot* Annech. Jantina, Dantz. n. Halte; *Ploeg* Vertrouwen, Kiel n. Dordr.; — 24 *Duintjer* Elsina, Horsens n. Gron.; — 26 *Enninga* het Vertrouw., Anclam n. Dordr.

Zeilklaar.

VENETIE 20 Sept., *Bontekoe* Wubbo en Willem, Konstantin.

In lading.

LONDEN 25 Sept., *Potjer* Dankbaarheid, Amst.; *Huisman* Anja Sietzia, Hamb.; — 27 *Hotze* Jantje Wilkens, Amst.

OOSTMAHORN, 30 Sept. Ter reede gearriveerd 26 Sept., *Dierks* Zwei Gebrüder, v. Hamb. n. Amst.; *Kragt* de Vr. Catharina, v. Leer n. Harling.; — 29 *de Frese* Catharina en *Bunger* die Bruderliebe, beide v. Emden n. Makkum.

Vertrokken 25 Sept., *van Sluis* Tjakkiena, v. Gron. op avont.; — 27 *Boncker* die Frau Maria, v. Amst. n. Bremen; *de Boer* Jantiena Petron., v. Kampen n. Flensb.; *Konterman* de Vr. Renske; v. Harderw. n. Koppenh.; *Behrens* Gezina, v. Harl. n. Leer; — 28 *Lever* Alberdina, v. Kampen n. Koppenh.; — 29 *Buss* Annette, v. Amst. n. Norden; *Bakker* Reenna, v. Gron. n. Newc.; — 30 *Harkema* Meiskina, v. Zwolle n. Koppenh.; *Bosker* Ettiena, v. Harl. n. Carolinerz.; *Waterborg* Johanna, n. Newc. en *Reijer* Jacob. Begem., n. Sunderl., beide v. Gron.

ZOUTKAMP, 28 Sept. Binnengekomen 27 Sept., *Hazewinkel* Meika, v. Koningsb.; — 28 *Pluktje* Harmanna Hender., v. Newc.

TERMUNTERZIJL, 29 Sept. Binnengekomen 26 Sept., *de Vries* Eikelina en *Klockgieter* Margaretha, beide v. Norden; *Glup* Emmanuel, v. Leer; — 28 *Burman* Gezina, v. Oldenb.; — 29 *Prins* de Jonge Barend en *Dost* de Vr. Gezina, beide v. Hamb.

Vertrokken 24 Sept., *Munning* Anje, 25 *Wilkens* Alberdina en 28 *Munneke* Margar. Hendr., alle 3 n. Noorw.; — 29 *de Vries* Eikelina en *Klockgieter* Margar., beide op avont.

HARLINGEN, 29 Sept. Binnengekomen 24 Sept., *Menkema* Vriendschap, v. Noorw.; — 26 *Duit* Frouwina, v. Frederikst.; *Kappen* Neptunus, v. Newc.; *Smit* Anna Elizab., v. Frederikst.

Vertrokken 26 Sept., *de Groot* Geertruida, *v. d. Wal* Zeelust en *Alberts* Jantina, alle 3 n. Noorw.; — 29 *Nepperus* Minister Thorbecke, n. Hull.

AMSTERDAM, 28 Sept. Het schip Stina, kapit. *Bootsman*, met koolzaad naar de Zaan gedestineerd, is, volgens telegrafisch berigt uit Emden van heden morgen, te Greetsiel met schade binnengeloopen.

SWINEMUNDE, 25 Sept. Het schip Johanna Carolina, kapit. *J. F. Scharlau*, van Amsterdam naar Koningsb., is alhier binnengeloopen.

NORDEN, 26 Sept. Voor eenige dagen is bij het eiland Juist een naambord aangedreven, waarop op een blaauwen grond met vergulde letters 18 Jacoba 46. Op de keerzijde is de naam *J. G. Boon* ingesneden.

Gepraaid den 17 Aug., bij Kaap Bon, *Hendriks* Maria, v. Triëst n. Rott. — Den 20 Sept., op 49° 51′ N.Br., 4° 22′ W.L., *Lammers* Volharding; bij Scilly, *de Boer* Eva Johanna, v. Dordr. en *Verschuur* Maria Johanna, v. Rott., beide n. Batavia. — Den 21 Sept., op 49° 23′ N.Br., 5° 40′ W.L., *Rijken* Cortgene, v. Rott. n. Bat. — Den 22 Sept., bij Goudstaart, *Ellerman* Valparairo, v. Antw. n. Akijab. — Den 23 Sept., bij Wight, *Jansen* Bornes, v. Rott. n. Bat.; *Landweer* Capella, v. Amst. n. Australië, alles wel aan boord. — Den 24 Sept., op ......, *Schep* Luiten. Admir. Callenburg, v. Newc. n. Malta. — Den 25 Sept., op de hoogte van Dingenees, *Rotgans* Prins Frederik der Nederlanden, v. Amst. n. Bat.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

26 Sept. *de Vries*, Saramacca, v. Memel n. Arbroath, m. vlas.
Rotgans, Koerier, v. Memel n. Amsterdam, m. hennep.
Lukje, Frouke Egberdina, v. Dantzig n. Antwerp., m. lijnz.
de Boer, Zwaant. Hender., v. Koningsb. n. Lond., m. hennep.
de Vries, Johanna, v. Dantzig n. Antwerpen, m. hout.
Bekkering, Catharina, v. Dantzig n. Groningen, m. hout.

De Wind den 25 Sept. N., N.O.; den 26sten W.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 2 Oct. Naar Amst. of de Zaan tot *f* 4 à *f* $4\frac{1}{2}$ per lt koolzaad; naar Deventer *f* 5 per lt. boekweit; van Newcastle op hier tot £ 13 per keel steenkool.

NEW-YORK 11 Sept. De vrachtprijzen zijn in den laatsten tijd aanmerkelijk gestegen en bedraagt dit in de laatste 14 dagen 50 pCt. Aanzienlijke orders voor granen naar Europa zijn hier ontvangen en wordt 10 d. p. bush. naar Antwerpen, 9 d. naar Hamburg betaald, naar Liverpool $\frac{1}{8}$ d. p. ℔ boomwol, Havre $1\frac{3}{4}$ p. ℔. Schepen zijn spaarzaam en houders van ruimte houden zich terug, overtuigd, dat zij binnen kort nog hoogere vrachten zullen bedingen. Tot Maart en April van het volgende jaar toe zullen schepen hier eene goede markt vinden.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 29 Sept., *v. d. Meulen* 3 Gezusters, Londen; — 30 *v. Dijk* Maria Cath., Lissab.

Bij GOUDSTAART 27 Sept., *v. d. Gouwe* Maria Joh., Girgenti.

CARDIFF 28 Sept., *Vink* Voorw., Vlaard.; *Staal* Vr. Clara, Dordr.

DUBLIN 28 Sept., *Grilk* Anna Cath. en *Kars* Roelfina, Amst.

GRIMSBY 29 Sept., *Stasse* op Hoop van Zegen, Dordr.

NORTH SHIELDS 28 Sept., *v. Sluis* Tjakkiena, Gron.; *de Jonge* Ettiena, Vlaard.

GIBRALTAR 27 Sept., *Spijkman* Juliane Louise, Triest n. Havre; — 19 *Poijer* Twee Cornelissen, Konst.

Vertrokken.

VLIE 29 Sept., *de Jonge* Frouw. Elisab., Koningsb.; *Kuitze* Jonge Wicher, Stettin.

HELVOET 30 Sept., *Doekes* Alida Giezen, Dantzig.

ANTWERPEN 30 Sept., *Kamminga* 3 Gebr. Sikkens, Belfast.

HULL 28 Sept., *Jager* Zwaantje Elizab., Lemvig.

227ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

1ste *Lijst*. No. 8956 *f* 1500; no. 19657 *f* 1000; no. 767 en 14706 beide *f* 400; no. 15143, 15428 en 18656 ieder *f* 200; no. 465, 659, 4719, 6923, 7100, 9359, 9777, 10245, 10359 en 10938 ieder *f* 100.

HANDELSBERIGTEN.

Prijs van het Grof Roggenbrood.

GRONINGEN, 1 *October* 1855.
4 Nederl. ℔ 60 cent.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 2 *October*.

NEDERL. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{11}{16}$, $63\frac{13}{16}$, $63\frac{3}{4}$; Dito Dito 3 pCt. 76; Dito Dito 4 pCt. 93, $93\frac{1}{8}$, $93\frac{1}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. $93\frac{1}{8}$. — BELGIE, bij *Rothschildt* $2\frac{1}{2}$ pCt. $50\frac{1}{4}$. — SPANJE, Onbep. Stukken $1\frac{1}{4}$ pCt. $19\frac{1}{4}$, $19\frac{3}{8}$, $19\frac{5}{8}$; Dito 3 pCt. 38; Dito Binnenlandsche à 6/m. 3 pCt. $31\frac{7}{8}$,

31¼, 31$\frac{5}{16}$; Coup.-Bewijzen 4¼, 4$\frac{5}{16}$, 4$\frac{3}{16}$; Amort. Schuld 4¼. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 39$\frac{1}{8}$, 40. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 100; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 100, 100¼, 106; Dito 4½ pCt. 87, 87¼; Dito bij *Hope* 4 pCt. 74¾; Dito Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 73¼, 73½; Certific. van Inschr. in Assign. 6 pCt. 57¼. — POLEN, Certific. 4 pCt. 69.

OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 62¾, 63$\frac{1}{16}$; Dito Nation. 5 pCt. 67, 67¼, 67$\frac{1}{16}$; Dito 2½ pCt. 30¾; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 31¼, 32$\frac{1}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 31¾, 32$\frac{1}{16}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 73¾, 74, 73¼; Weenerb. bij *Goll en Co.* 5 pCt. 70; Amerik. Bank-Actien 1¼, ¾; Dito Orig. 1¼, ¾; Braz. 5 pCt. 90¼, ¾, ½; Dito 1843 5 pCt. 98½, ¾, ½; Mexik. 20¾, ½; Dito Onb. 20¾, ½; Peru 4½ pCt. 74¼; Gren. 2½ pCt. 18¼, ½; Dito Onb. 18, ¼; Dito Uitg. 6¾, ½; Ecuador 3¾; Dito Onb. 3¾; Dito Coup. 36, ¼; Venez. 4½ pCt. 27½ ex div.; Dito Onb. 26¾ ex div.; Thes. Amst. 5 pCt. 104.

Van Holl. fondsen waren Integralen en 4 pCt., bij vrij levendige affaire iets aangenamer. — Van vreemde effecten waren Russ. wederom meer aangeboden. — Oostenr. waren op de gunstige notering van Weenen van heden, ook hier bij geanimeerden omzet, tot verbeterde koersen te plaatsen. — Spaansche en Portug. waren insgelijks iets gunstiger gestemd. — Van Zuid-Amer. waren inzonderheid Brazil., tot verhoogde prijzen, zeer gewild.

5 pCts N. Russen bij *Stieglitz* 81, ½.

Koers van het geld: Beleen. 3¼, Prolong. 4, Disc. 3 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 63¾; Spaansche 1½ pCt. 19$\frac{1}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 31$\frac{1}{16}$; Metall. 5 pCt. 62¾; Dito 2½ pCt. 31¼.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 2 *October*.

TARWE.	GERST.	Zw. Voer 40 ℔ ƒ 4,35
Oude 70 ℔ ƒ	Winter 52 ℔ ƒ 6,60	- - 42 - - 4,55
- Oml. 68 - - 14,15	- 54 - - 7,00	- - 44 - - 4,75
- - 70 - - 14,90	- 56 - - 7,40	BOONEN.
- - 72 - - 15,65	Zomer 54 - - 6,20	Paardeb. ƒ 8,50 a ƒ 9
- Old. 70 - - 14,65	- 56 - - 6,50	Gr. Erwt. ƒ a ƒ
- - 72 - - 15,40	Knobbe 60 - - 7,30	Grauwe dito ƒ 10 a ƒ 11
N. 1855 70 - - 13,50	- 62 - - 7,60	ZADEN, ENZ.
- - -	HAVER.	Old. Koolzaad ƒ 13 tot
ROGGE.	Dikke 36 ℔ ƒ 4,00	ƒ 16,50
Inl. 64 ℔ ƒ 10,50	- 38 - - 4,30	Oml. dito ƒ 14 ƒ 16 tot ƒ 17,50
- 66 - - 11,00	- 40 - - 4,50	N. Aveelz. ƒ
- 68 - - 11,50	- 42 - - 4,70	Zomerzaad ƒ 12 a ƒ 15
- 70 - - 12,00	- 44 - - 4,90	G. Mosterdz. ƒ 9 tot ƒ 15
BOEKWEIT.	- 46 - - 5,10	Lijnzaad ƒ
Gr. Zd. 64 ℔ ƒ 8,15	- 48 - - 5,30	Dederzaad ƒ
- - 66 - - 8,55	- 50 - - 5,50	Gr. Gort ƒ 11,50 a ƒ 12,50
- - 68 - - 8,95	W. Voer 36 - - 4,00	Parel 100 N. ℔ ƒ 15 ƒ 16 ƒ 17
Zw. - 64 - - 7,85	- - 38 - - 4,20	Raapolie per vat ƒ 59½
- - 66 - - 8,25	- - 40 - - 4,40	
Veen 64 - - 7,75	Zw. - 36 - - 3,95	
- 66 - - 8,15	- - 38 - - 4,15	

Tarwe weinig in omgegaan. — Rogge als voren slepend afgaande. — Boekweit 15 c. lager afgegeven. — Gerst mede iets lager verkocht. — Haver vond over 't geheel meerder vraag en werd iets hooger verkocht. — Boonen niet driftiger. — Koolzaad en Zomerzaad tot vorige prijzen wel zoo goed te plaatsen. — Mosterdzaad prijshoudend. — Gort stil.

AMSTERDAM, 1 *Oct.* Tarwe en Rogge in een doen met weinig handel; verkocht van Tarwe 131 ℔ witb. Pools. ƒ 560; 127 ℔ b. dito ƒ 530, ƒ 532; 126 ℔ dito ƒ 525; 126 ℔ dito ƒ 526; 124 ℔ Norder ƒ 480. — Van Rogge, 123, 124 ℔ Rost. ƒ 364, ƒ 370; 121, 122 ℔ Holst. ƒ 341, ƒ 345; 118 ℔ Pruis. ƒ 340; 122 ℔ dito ƒ 360; 119 ℔ Archang. ƒ 352; 117 ℔ Deens. ƒ 320; 119 ℔ Mecklenb. ƒ 333 bij partij; 122 ℔ Donau ƒ 350; 119 ℔ n. Geldersche ƒ 333. — Gerst in een doen; 114 ℔ Deens. ƒ 243. — Boekweit prijsh.; 123 ℔ Nijkerk. ƒ 315; 121, 125 ℔ Holst. ƒ 298, ƒ 314; 119 ℔ Zwarte Zand ƒ 290. — Witte Erwten weinig aangeboden en op vaste prijzen gehouden.

Koolzaad hooger betaald; verk.: Fries. a 89, 93 p. vl.; Gron. a 91 p. vl.; op 9 vat in Oct. en Nov. 106 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering in een doen en tot 4¼ uur als volgt: op 6/w. ƒ 61,25; vlieg. ƒ 59,75; Oct. ƒ 59,50 a ƒ 58,75 a ƒ 59,25; Nov. en Dec. ƒ 58,50 a ƒ 59; Mei ƒ 57,50. — Lijnolie flaauwer; op 6/w. ƒ 47,25; vlieg. ƒ 46; Oct. ƒ 45,25 a ƒ 45; Nov. ƒ 46 a ƒ 45,50; Dec. ƒ 46,25 a ƒ 45,75. — Henn polie op 6/w. ƒ 54,50; vlieg. ƒ 53. — Raapkoeken ƒ 106 a ƒ 110. Lijnkoeken ƒ 14 a ƒ 16,50. — Laat beurs werden Koningsberger witte Erwten ter verzending tot ƒ 11 gekocht.

ROTTERDAM, 1 *Oct.* Tarwe: Jar. Zeeuws., Vlaams., Overm. en Flakk. was in de puikste blankste soorten als voren te verkoopen, doch mindere kwaliteiten konden vorige koersen niet ten volle opbrengen; puike blanke ƒ 17,20, ƒ 17,50, ƒ 17,75; mindere van ƒ 16 à ƒ 17. Bij meerderen aanvoer van nieuwe, was het daarmede traag gestemd en ruimde langzaam op. Nieuwe Zomer 25 c. lager, van ƒ 14,50 tot ƒ 16 verkocht. Rogge. Voor Zeeuws., Vlaams. en Overm. was tot vorige prijzen vrij goede kooplust; p. dr. bl. ƒ 12 à ƒ 12,50; mindere en Noord-Brabands. ƒ 10,75, ƒ 11,25 à ƒ 11,75. Boekweit ruim prijsh.; op 140 ℔ n. N.-Brab. ƒ 280 à ƒ 286.

Gerst wederom met goeden kooplust en 10 à 20 cents hooger verk.: Vlaams., Zeeuws., Overm. en Flakk. Winter, gestort ƒ 8,60 à ƒ 8,90. — Haver 10 cents lager verk.: Dikke van ƒ 4,10, ƒ 4,50, ƒ 4,90; lange van ƒ 3,80 à ƒ 4,40. — Koolzaad met weinig aanvoer bijna zonder handel.

LONDEN, 28 *Sept.* De graanmarkt was heden vrij ruim voorzien en er waren meer koopers dan den vorigen keer. Inl. Tarwe bedong de hoogste notering van Maandag en voor vreemde was eenige meerdere vraag. Overige graansoorten vast op de prijzen van dien dag.

Lijnolie lager en met 43 sh. a 43 sh. 6 d. betaald.

Van den 1*sten Oct.* Alle graansoorten waren heden zeer vast, doch de handel was onbeduidend.

ANTWERPEN, 29 *Sept.* Tarwe blijft op prijs, Roode Inl. ƒ 540 tot ƒ 553, Witte Zeeuwsche ƒ 540 tot ƒ 547 p. 2400 kilo. Rogge vond weinig aftrek, de prijzen blijven echter onveranderd vast, Engelsche ƒ 347, ƒ 350; Deensche ƒ 309 tot ƒ 334 p. 2100 kilo. Boekweit rustig, Holst. ƒ 264 tot ƒ 267 p. 2100 kilo. Gerst vaster, Winter ƒ 244 tot ƒ 251 p. 1860 kilo. Haver weinig ter markt.

HAMBURG, 27 *Sept.* In de afgeloopen week is het in den omzet van granen aanmerkelijk stiller geworden; ook heden was de markt stil; evenwel bleef de stemming nog zoo gunstig, dat de prijzen niet van belang zijn teruggegaan. Naar Tarwe bestond geringe vraag, tegen 5 thl. p. last lager. Rogge kon zich bij meerderen toevoer niet staande houden en is 5 tot 6 thl. lager slepend van de hand gegaan. Gerst wordt ruimer aangeboden, oude Holst. en Deensche ƒ 283 tot ƒ 300 p. 30 mud à 148 ℔; van buitenaf zijn de prijzen 2 thl. gedaald. Haver gaat langzaam voor consumtie af, van de Beneden-Elbe 80 tot 88 thl. p. 3600 ℔. Koolzaad zonder handel.

AMSTERDAM, 29 *Sept.* In hennep is, behalve het in veiling verkochte, niets noemenswaardigs omgegaan. Het artikel verkeert bij voortduring in eene gedrukte stemming en is thans tot de volgende prijzen te koop: Riga Poolsch Rein ƒ 80 a ƒ 83; Uitschot ƒ 79 a ƒ 80; Pas ƒ 78 a ƒ 75; Petersb. Rein ƒ 80 à ƒ 82; Uitschot ƒ 76; Halfrein ƒ 73; Koningsb. Rein ƒ 83; Lagen ƒ 80 a ƒ 82; Venetiaansch ƒ 64 a ƒ 77 n. kwal.; Manilla ƒ 85 a ƒ 100; Triëster ƒ 70 a ƒ 77; Napelsche ƒ 77 en Livornesche ƒ 85.

SCHIEDAM, 29 *Sept.* Moutwijn p. N. vat ƒ 24,50; jenever ƒ 30; Amst. Proef ƒ 31,25.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 2 *Oct.* De prijs der boter was heden: 1ste soort ƒ 40; 2de soort ƒ 38,50.

LEEUWARDEN, 28 *Sept.* De prijs der boter was heden ƒ 43,25.

AMSTERDAM, 1 *Octob.* De prijs der Boter was heden: Vriesche ƒ 48 a ƒ 49; Kuinder ƒ 46 a ƒ 48; Kamper ƒ 47 a ƒ 48; Deventer ƒ 40 a ƒ 46; Kamper ƒ 43 a ƒ 47.

LONDEN, 28 *Sept.* De aanvoer van Boter bestond in: van Harlingen 11,106 v., Havre 844, Ostende 590, Antwerpen 75, Rotterd. 756, Hamburg 177, Kampen 238, Guernsey 31, Thisted 13. Beste kwal. buitenl. Boter was goed gevraagd tot 2 sh. hooger, inferieure soorten waren zeer loom.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 2 *Oct.* De heden alhier gehouden veemarkt was ruim voorzien. Runderen waren in vrij aanzienlijk getal ter markt. Het vette vee vond gereede koopers, maar in melkkoeijen was de handel traag. Schapen ruim ter markt, maar met weinig handel. Jonge varkens veel aangevoerd en met vluggen verkoop, van ƒ 4 tot ƒ 37; oude varkens niet verkocht.

— Op de herfst-paardenmarkt, gisteren alhier gehouden, was weinig aangevoerd; werkpaarden werden verkocht van ƒ 90 tot ƒ 130; in de beste soorten was weinig handel. De aanhoudende regen werkte ook niet gunstig op den verkoop.

LEEUWARDEN, 28 *Sept.* De veemarkt was heden goed voorzien en de prijzen flaauw op de lagere markten te Londen; er waren ongeveer 400 vette- en even zoo veel melk- en kalfkoeijen aangevoerd. Vette kalveren en varkens bedingen bij voortduring goede prijzen, doch schapen waren niet dan tegen lagere prijzen te plaatsen; de aanvoer bedroeg 700 à 800 stuks schapen, 80 kalveren en ca. 400 varkens.

LONDEN, 28 *Sept.* Ten gevolge van minder aanvoer en meer kooplust, was de veemarkt williger, geldende puike Schotsche ossen 4 sh. 8 p. a 4 sh. 10 d. per 8 ℔.

ADVERTENTIEN.

Natuurkundig Genootschap.

Op HEDEN, WOENSDAG den 3den Oct., te *zes* uur.
Sprekers: Prof. J. W. ERMERINS en Prof. C. MULDER.

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

KUNST-VOORSTELLING,

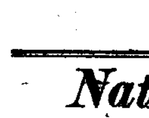

te geven door den met lof bekenden **Artist**, den Heer **L. SCHÖNBERG**, met afwisseling van **MUZIJK en ZANG**, op **heden, Woensdag-avond**, ten Huize van den *Wijn-* en *Koffijhuishouder* J. P. HUISMANS.

*** GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ **tot Nut van 't Algemeen**, op WOENSDAG den 10den October 1855, des avonds te 7 uur. — Verslag der Commissie over de Kweekschool voor Onderwijzers. — Examen der Kweekelingen. — Verslag der Commissie ter bevordering van het schoolgaan van minvermogende Kinderen, enz.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHERBEEK, *Secretaris.*

VINDICAT ATQUE POLIT.

STUDENTEN-CONCERT

op **MAANDAG den 8sten October 1855**, des avonds te 6½ uur, in het CONCERTHUIS.
Na afloop **BAL.**

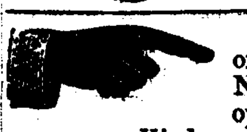

Aan OUDERS of VOOGDEN geeft de ondergeteekende te kennen, dat hij met NOVEMBER **drie uren per week** openhoudt voor **ONDERRIGT** te geven aan Kinderen welke geene gelegenheid hebben aan de Scholen of aan Huis. De CURSUS zal plaats hebben in de BOVEN-ACHTERZAAL van den Heer KUILENBERG, aan de Groote Markt.

P. BEKKER, *Stads-Dansmeester.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

60jarige Huwelijksvereeniging van:
P. R. BRONS
en
H. E. STERENBORG.
OUDE PEKELA, 2 October 1855.

*** VEENDAM, 26 September 1855. Bevallen van een' *ZOON* Vrouwe R. M. E. TRIP—WICHERS.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eenen ZOON GRIETJE MEES, Echtgenoot van

F. MEES,
Apotheker.

GRONINGEN, 29 September 1855.

*** Na eene langdurige ziekte, overleed heden achtermiddag te 2 uur, in den ouderdom van ruim 40 jaren, onze geliefde Zuster en Behuwdzuster GRIETJE ALDERTS SMIT, Wedw. HEINE KLAASSENS VAN MAAR, nalatende een eenig Kind, hetwelk in haar eene zorgdragende Moeder verliest.

WESTERDIJKSHORN, 28 September 1855.

H. K. BOSVELD.
D. K. VAN MAAR.

*** Heden overleed tot onze droefheid ons geliefd Dochtertje, MARIA JOSEPHA, in den ouderdom van 7½ jaar.

GRONINGEN, 29 September 1855.

J. GEUBELS,
Kleêrmaker in de Gelkingestraat.
H. GEUBELS, geb. MEULMAN.

Wordt verzocht deze voor algemeene kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed, op het onverwachtst, mijn geliefde Echtgenoot HENDRIK HARMS, in den ouderdom van bijna 69 jaren.

GRONINGEN, 30 September 1855.

G. C. RIBBERS,
Wed. H. HARMS.

De **AFFAIRE** blijft continueren.

*** Heden morgen overleed onze waarde Broeder WILLEM ALDERSHOFF, W.z., in den ouderdom van ruim 50 jaren.

ADUARD, 30 September 1855.

J. ALDERSHOFF.
Mede uit naam der Familie.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na een langdurig en zwaar lijden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot STIJNTJE MAAS, in den ouderdom van vijftig jaren, waarvan ik ruim dertig jaren met haar in een' gelukkigen echt verbonden mogt zijn.

GRONINGEN, 1 October 1855.

G. DE BOER.

Strekkende deze tot *algemeene kennisgeving.*

BOEKDRUKKERIJ.

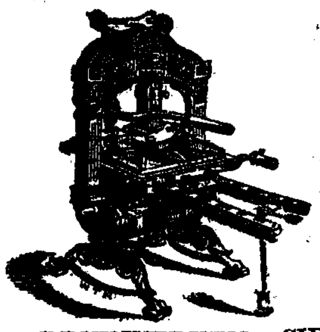

Daar de ondergeteekenden hunne Drukkerij op **nieuw ruim voorzien** hebben van de **NIEUWSTE** en **FRAAIJE LETTERSOORTEN**, en zich eene **uitnemende** en **zuiver werkende SNELPERS** hebben aangeschaft, nemen zij de vrijheid, zich bij aanvang of voortduring aan te bevelen tot het **DRUKKEN** van **alle mogelijke soorten** van BOEK- en DRUKWERKEN, CIRCULAIRES, BRIEVEN, KAARTJES, LIJSTEN en STATEN, STUKKEN voor GEMEENTEBESTUREN, REGTBANKEN, ADMINISTRATIE- en HANDELSKANTOREN, AANSLAGBILJETTEN voor NOTARISSEN, ENZ., ENZ.; zich verzekerd houdende daarmede de goedkeuring van allen, die van hunne Pers gebruik maken, te zullen wegdragen.

DE ERVEN **C. M. v. BOLHUIS HOITSEMA.**

AANBESTEDING.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente *MIDWOLDA* doen te weten, dat op VRIJDAG den 12den October aanstaande, des namiddags te twee uur, onder nadere goedkeuring van H.H. GEDEPUTEERDE STATEN dezer Provincie, ten GEMEENTEHUIZE te *Midwolda*, bij **enkele Inschrijving**, in het openbaar zal worden aanbesteed:

Het LEGGEN van een KUNST- of GRINDWEG, van af den Grindweg, door de Gemeente tot aan den Stoomwatermolen op den *Oostwolder-Polder*, lang 2924 Ellen.

Het BESTEK, waarnaar genoemde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve in het GEMEENTEHUIS voornoemd, ter lezing liggen in de GEMEENTEHUIZEN van naburige Gemeenten, en voorts op alle plaatsen, waar de Bestekken van de Provinciale Werken doorgaans voorliggen.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Heer A. VAN REES, Opzigter te *Zuidbroek*, en welke des voormiddags van den dag van Uitbesteding AANWIJS zal doen in loco.

MIDWOLDA, 26 September 1855.

De Burgemeester en Wethouders voornoemd:
D. E. DE JAGER.
De Secretaris:
S. H. KIEL.

VERKOOPING VAN

Manufacturen.

MAANDAG den 8sten October 1855, des morgens te 10 uur, en vervolgens, zal, in het VERKOOPHUIS in de Oosterstraat, publiek worden verkocht:

Eene aanzienlijke partij **ENGELSCHE MANUFACTUREN**, bestaande in: LUSTERS, ORLEANSEN, PARAMATTA'S, CHACONETS, en hetgeen meer te bezien zal zijn Zaturdag bevorens, des namiddags van 2—5 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Dingsdag den 9den October

1855, des voormiddags te 11 uur, zullen, bij de Martini-kerk te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een aantal 2 en 3 Pits **ENGELSCHE LAMPEN**, KROONEN, STANGEN, WINDASSEN, KOPEREN BLAKERS, OUD IJZER, ENZ.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

Boeldag van ENGELSCHE MANUFACTUREN.

Mr. **H. VEENHOVEN**, Griffier te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van den Heer **POLAK DE RAAY**, te *Londen*, op WOENSDAG den 2den October 1855 en volgende dagen, des namiddags te twee uur, ten Huize van Mej. de Wed. MEURS, te *Martenshoek*, publiek verkoopen:

MANUFACTUREN,

bestaande in: Zwarte ORLEANSEN, dito LUSTERS, dito MORÉE GEFIGUREERD, Blaauw, Groen, Bruin, Grijs Gefigureerd en verder in alle kleuren; alle soorten van **PARAMATTA'S**, zoo als: ZWART, GROEN, BRUIN en BLAAUW; extra fijne kwaliteiten van **LUSTERS**, in ZWART en GRIJS.

Alles wordt verkocht per halve Ned. El of Zeven Palmen.

GROOTE HOUTVEILING,

onder werkelijke Houtkoopers,

op DONDERDAG den 4den October 1855, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van **eene groote partij**

VUREN en **GREENEN HOUTWAREN**, bestaande in pl. m. **2000** stuks MAATS en OVERMAATS VUREN BALKEN, aangevoerd van *Frederikstad*, *Laurvich* en *Krakeröe*, **600** stuks Oostzeesche GREENEN en VUREN BALKEN, alsmede eene partij JUFFERS, ELLENS, KOLDERS, EIKEN STOLPEN en pl. m. **800** stuks Dantziger GREENEN DEELEN.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Notaris.*

PUBLIEKE VERKOOPING

van 30 à 40 Voer best gewonnen **HOOI**, alsmede eene partij SPURRIEHOOI en HAVERSTROO, staande in Blokjes op de Bakkerslaan te *Harkstede*, op ZATURDAG den 6den October 1855, des namiddags te 4 uur.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA, *Notaris.*

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van D. P. HOOGLAND, te *Obergum*, en q.q., op WOENSDAG den 10den October 1855, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein A. ELENGA, bij den Boog te *Winsum*, publiek te koop presenteren, om op den 1sten November 1855 te worden aanvaard:

Eene neringrijke en wélbeklante **BROODBAKKERIJ**, bestaande in eene ruime, sterke en wélonderhoudene BEHUIZING en ANNEXEN, met de BEKLEMMING van derzelver ERF, doende jaarlijks tot huur ƒ 4—00, staande en gelegen in de Westerstraat te *Obergum.*

Mr. H. VAN BOLHUIS.

*** De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van den Heer B. EEKMA, Med. Doct. aldaar, en Vrouw, op MAANDAG den 15den October aanstaande, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Logementhouder K. J. NEVEN, te *Hoogezand*, publiek te koop presenteren:

Eene hecht-sterke **BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. lett. B, no. 52, met ERF en achterliggenden TUIN, groot cirka 20 Roeden, staande en gelegen te *Hoogezand*, Noordzijde, Stgr.; — om te aanvaarden op den 1sten November aanstaande.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Eigenaar en ten Kantore van den Notaris voornoemd.

Tegen den 1sten November een

Stal of Pakhuis TE HUUR,

in den Breedengang. Te bevragen bij H. GANKEMA, aldaar.

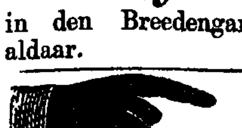

De ondergeteekende belast zich **dagelijks** met de **OVERNAME** der **TALONS 4 pCt. W. Schuld**, om daarvoor **NIEUWE COUPONBLADEN** te bezorgen.

Wedw. **H. A. ISRAËLS.**

De ondergeteekenden vaceren ten hunnen KANTORE ter **overname** der **TALONS 4 pCt. Werk. Schuld, 4 pCt. Rusland *Hope & Co.*** en **3½ pCt. Amortisatie-Syndicaat**, ter bezorging van **nieuwe stellen COUPONS.**

MESDAG & ZONEN.

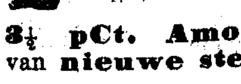

De ondergeteekende belast zich met het **opzenden** der **TALONS 4 pCt. Werkelijke Schuld**, ter bekoming van **NIEUWE COUPONBLADEN.**

J. A. VAN HASSELT.

AAN HEEREN

KOOPLIEDEN EN SCHEEPSKAPITEINS.

De ondergeteekende, gepensioneerd Visiteur der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, maakt door deze aan Heeren KOOPLIEDEN en SCHEEPSKAPITEINS bekend, dat hij zich alhier, op bekomen Admissie, als **CARGADOOR** gevestigd heeft; dat hij dien ten gevolge zich rekommandeert aan Heeren KOOPLIEDEN en SCHEEPSKAPITEINS, om hem zooveel mogelijk in dit Vak te willen begunstigen. Door eene zevenentwintigjarige dienst bij bovengenoemd Vak, vertrouwt hij met de Wetten bekend te wezen; van eene prompte, accurate en civiele bediening kan men zich verzekerd houden.

GRONINGEN, 29 September 1855.

J. J. A. VAN DE LANDE.

N.B. Het KANTOOR wordt gehouden voor **Steentilpoort**, bij den Kastelein JANNES KOSTER LAAR.

MAGAZIJN VAN GEMAAKTE

Kleederen en Zeemansuitrusting.

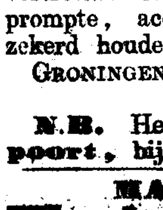

GODFRIED A. VAN DAM, in de Gelkingestraat, nabij de Groote Markt, lett. E no. 101, is ruim voorzien van alle **GEMAAKTE NIEUWE KLEEDINGSTUKKEN**, als DUFFELS, CASTORINE PALETOTS, ENZ., ENZ., naar den laatsten smaak, volgens **Engelsch** en **Fransch Model.** Beveelt zich goedgunstig bij zijne Stad- en Landgenooten aan; men kan op eene prompte en zeer civiele behandeling staat maken.

BLAAUWE KASTDRUIVEN,

bij den Hovenier **P. WESSELS**, in de Nieuwe Kijk-in-'t Jatstraat.

WORDT GEVRAAGD:

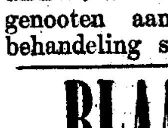

Dagelijks EZELINNENMELK of eene **melkgevende EZELIN.** Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

ER WORDT GEVRAAGD:

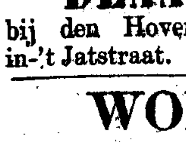

Een **JONGELING**, goed SCHRIJVENDE en met aanleg voor ADMINISTRATIE. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.